

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY A SPRÁVY

Sociální služby ve městě Havířově

Social Services in the city of Havířov

Student: Petra Chomová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomické žurnalistiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Petra Chomová**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa.

Studijní obor: 7202R020 Ekonomická žurnalistika

Téma: **Sociální služby ve městě Havířově**
Social Services in the city of Havířov

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika sociálních služeb v České republice
3. Sociální služby města Havířova
4. Využití řešené problematiky v médiích
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Triton, s.r.o., 2005. 79 s. ISBN 80-2754-662-7.
KREBS, V. *Sociální politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 542 s. ISBN 978-80-7357-585-4.
MATOUŠEK, O. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

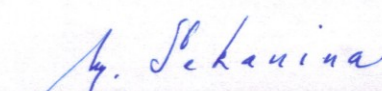
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

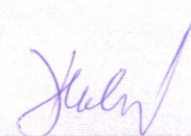
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

doc. PhDr. PaedDr. Milan Sekanina, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 2 jsou převzaté.

Dne 3.5.2011 v Ostravě

.....
Petra Chomová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Davidovi Lenertovi, Ph.D., MBA za cenné rady a připomínky při tvorbě práce. Dále pak vedení organizace Sociálních služeb města Havířova, jmenovitě paní Ing. Mileně Maroszové a panu Ing. Milanovi Černému, za milý a vstřícný přístup, za zodpovězení všech otázek a ochotnému poskytnutí potřebných materiálů. A v neposlední řadě také oponentce pro tuto práci paní Ing. Květuši Polákové.

Obsah

1. Úvod	1
2. Charakteristika sociálních služeb v České republice	3
2.1 Sociální služby jako součást sociální politiky	3
2.3 Význam sociálních služeb	4
2.3 Subjekty sociálních služeb	5
2.4 Základní formy poskytování sociálních služeb	6
2.5 Vymezení typů sociálních služeb	7
2.5.1 Sociální poradenství	8
2.5.2 Služby sociální péče	9
2.5.3 Služby sociální prevence	10
2.6 Charakteristika vybraných typů zařízení sociálních služeb	10
2.7 Komunitní plán	12
2.8 Standardy a inspekce kvality	13
2.9 Financování sociálních služeb	14
3. Sociální služby města Havířova	17
3.1 Role města při poskytování sociálních služeb	17
3.2 Charakteristika města	17
3.3 Vznik sociálních služeb města Havířova	18
3.4 Financování organizace	19
3.5 Charakteristika jednotlivých středisek organizace	21
3.5.1. Centrum drogové pomoci	22
3.5.2. Nízkoprahové denní centrum	23
3.5.3. Pečovatelská služba	23
3.5.4. Denní stacionář	24
3.5.5. Poradna pro osoby se zdravotním postižením	25
3.5.6. Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	25
3.5.7. Poradenské středisko pro rodinu a dítě „RaD“	28
3.5.8. Respitní odlehčovací péče	30
3.5.9. Domácí péče	31
3.5.10. Rehabilitace	31
3.5.11. Zařízení pro zabezpečení péče o všestranný rozvoj dětí ve věku do 3 let	32
4. Využití řešené problematiky v médiích	33
4.1 Reportáž ze střediska pro rodinu a dítě „RaD“	33
4.2 Článek o předávání cen ČAPS v Poděbradech	34
4.3 Sloupek	35
4.4 Rozhovor s ředitelem organizace SSMH	36
4.5 Anketa o organizaci Sociální služby města Havířova s občany města	40
5. Závěr	43
Seznam použité literatury	44
Seznam zkratk	
Seznam tabulek a grafů	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1. Úvod

Sociální služby jsou co do rozsahu a důležitosti problémem národním. Jejich existence je nezbytná pro fungování sociálního státu. V této práci se zaměříme na sociální služby, které jsou poskytovány jako služby veřejné. Veřejné služby fungují v zájmu veřejnosti a jsou financovány z veřejného rozpočtu, jsou také podrobně definovány legislativou, a díky tomu jsou závislé na politickém rozhodování státu, krajů, obcí.

Sociální služby si kladou za cíl pomáhat lidem při řešení jejich obtížných životních situacích, kdy nejsou schopni zajistit si pomoc sami. Registr poskytovatelů sociálních služeb je poměrně rozsáhlý, skýtá na 6 000 poskytovatelů sociálních služeb. Pro svoji bakalářskou práci jsem se rozhodla zaměřit na konkrétní neziskovou organizaci poskytující služby sociálního charakteru na území města Havířova.

Neziskové organizace patří do skupiny organizací, u nichž hlavním předmětem činnosti není podnikání, ale právě poskytování veřejně prospěšných činností. Naše konkrétní organizace nese název Sociální služby města Havířova, zřizovatelem je obec, proto nehovoříme přímo o neziskové organizaci, nýbrž o příspěvkové organizaci. Tuto konkrétní instituci jsem si vybrala z hlediska toho, že ve městě sama žiji a o jejím fungování se zajímám již delší dobu.

Město Havířov, nejmladší město svého typu na území České republiky, dříve známé jako „město mladých“, v současnosti mění svou demografickou strukturu, a rázem se stává „městem starých“. Původní obyvatelstvo začalo stárnout a mladší obyvatelé z města odcházejí. Z tohoto důvodu je na území města nutná existence fungující organizace, která by byla schopna tento problém zahrnout a postarat se o starší, hendikepované a další sociálně vyloučené obyvatele svého města, popřípadě přilehlého okolí.

Cílem bakalářské práce je seznámení s problematikou poskytování sociálních služeb na území České republiky se zaměřením na specifickou příspěvkovou organizaci. Jedná se o příspěvkovou organizaci s názvem Sociální služby města Havířova, která poskytuje služby sociálního a zdravotního charakteru na území toho města. Záměrem práce je využít získané poznatky pro žurnalistickou praxi.

První část práce nazvaná *Charakteristika sociálních služeb v České republice* bude věnována vymezení Sociálních služeb z hlediska celorepublikového. Cílem této kapitoly je přiblížit fungování služeb na území České republiky, které je dáno Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších prepisů (dále jen „Zákon o sociálních službách“).

Druhá kapitola pojmenovaná *Sociální služby města Havířova*, bude pojednávat o Sociálních službách města Havířova, tedy o konkrétní zvolené organizaci poskytující služby sociálního zabezpečení na území města. V této kapitole rozebereme možnosti financování organizace a zaměříme se zejména na jednotlivé poskytované služby.

Třetí část je vymezena *Využití řešené problematiky v médiích*. Získané poznatky z předcházejících částí budou použity pro zpracování vybraných žurnalistických žánrů. Pokud budeme konkrétnější obsahem bude rozhovor s ředitelem Sociálních služeb města Havířova, který pro tento účel zodpověděl otázky, týkající se fungování organizace od jejího založení až po současnost. Dále zde v reportáži bude přiblíženo vybrané středisko, a hovořit budeme i o významné mimořádné události z činnosti organizace, která proběhla v průběhu loňského roku. Na samotném závěru je zpracována anketa se sedmi respondenty – občany města Havířov – ohledně problematiky poskytování sociálních služeb na území města.

V práci byly použity **metody** analýzy, kdy myšlenkové rozložení zkoumané problematiky proběhlo v první části práce s názvem Charakteristika sociálních služeb v ČR. Dále metoda syntézy, sjednocení částí v celek proběhlo v závěrečné fázi pojmenované Využití řešené problematiky v médiích.

2. Charakteristika sociálních služeb v České republice

V následující kapitole proběhne charakteristika sociálních služeb na území České republiky s důrazem na jejich přínos pro společnost. Následně poskytované služby rozčleníme podle různých kritérií. Vymezeny budou pojmy jako komunitní plánování, standardy kvality, ale i obecnější jako sociální politika. Samostatná subkapitola bude věnována financování sociálních služeb. Zaměříme se na příspěvek na péči, způsob úhrady za poskytnuté služby a v neposlední řadě na financování sociálních služeb ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) a z prostředků obce.

2.1. Sociální služby jako součást sociální politiky

Sociální politika

Hlavním cílem sociální politiky je vytvoření stejných šancí pro rozvoj osobnosti všem členům společnosti. „Prosazení rovných příležitostí znamená zejména zajistit rovný přístup ke vzdělání a zdravotní péči, garantovat minimální příjem, reagovat na sociální rizika, respektive jejich možné negativní důsledky (stáří, nemoc, invalidita) a eliminovat sociální tvrdosti, které doprovázejí fungování tržního mechanismu (nezaměstnanost, chudoba).“ Snahou sociální politiky je zajistit důstojné životní podmínky všem občanům i těm, kteří se na ekonomických činnostech nepodílejí (nemocní, handicapovaní, staří aj.), viz Francová, Novotný (2008. s. 58).

Sociální politika je nedílnou a relativně samostatnou součástí hospodářské politiky našeho státu. Zároveň však přesahuje její rámec. Sociální politika působí na hospodářský rozvoj a ovlivňuje výkonnost ekonomiky. (Průša, 1997)

Krebs (2010, s. 143) definuje sociální politiku jako soubor aktivit, díky kterým dochází ke zlepšení základních životních podmínek obyvatel a k zabezpečování sociálního bezpečí.

Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení představuje nedílnou součást sociální politiky každého státu. Je to prostředek sloužící k uskutečňování úkolů a cílů sociální politiky. Obecně pojem sociální zabezpečení lze vymezit jako soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž

prostřednictvím a s jejichž pomocí uskutečňujeme předcházíme, zmírňujeme a odstraňujeme následky sociálních událostí občanů¹. (Krebs, 2010)

Sociální zabezpečení je tvořeno třemi na sebe navazujícími a relativně samostatnými systémy: *sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc*. „Cílem sociální pomoci je zabezpečení základních životních potřeb občanů, kteří se nacházejí v obtížné sociální situaci a z objektivních nebo subjektivních důvodů si nejsou schopni vlastním přičiněním ani s pomocí rodiny tyto potřeby zabezpečit,“ (Krebs, 2010, s. 143). Sociální služby představují jeden z nejdůležitějších nástrojů poskytování sociální pomoci.

Vymezení příspěvkových a neziskových organizací

Sociální služby bývají často zřizovány jako neziskové organizace, u kterých hlavním záměrem není podnikání, ale poskytování veřejně prospěšných činností. O příspěvkové organizaci pak hovoříme v případě, že zřizovatelem jsou organizační složky státu nebo územní samosprávné celky.

Příspěvkové organizace (dále jen „PO“) jsou organizacemi veřejného sektoru a řadí se do kategorie neziskových organizací.² Jak již bylo řečeno činnost PO bývá zpravidla založena na neziskovém principu. Jejich rozsah, struktura a složitost vyžadují právní subjektivitu, proto se musí povinně zapsat do obchodního rejstříku. Vznikají a zanikají rozhodnutím zřizovatele na základě zřizovací listiny. Ta vymezuje základní pravidla fungování PO, dále její činnosti, pravomoci, povinnosti a odpovědnost vůči zřizovateli. Listina je schvalována zastupitelstvem obce či kraje. Organizace hospodaří s prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky získanými z rozpočtu svého zřizovatele.

2.3 Význam sociálních služeb

Sociální služby dle Zákon o sociálních službách, pomáhají lidem žít běžným životem. Umožňují jim pracovat, nakupovat, navštěvovat školy, účastnit se volnočasových aktivit, starat se sami o sebe, o domácnost, apod. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti života. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. *Cílem* poskytování služeb je zajistit podporu rozvoje, nebo alespoň zachovat stávající soběstačnost uživatele. V případech, kdy je to možné, je cílem podporovat návrat

---

¹ Mezi hlavní sociální události patří: nemoc, úrazy, těhotenství, invalidita, stáří, narození dítěte, aj.

² Činnost PO je v ČR dána zákonem č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

uživatelé do vlastního domácího prostředí a snažit se o obnovení nebo zachování původního životního stylu. Sociální služby rozvíjí schopnosti uživatelů služeb a umožňují jim vést samostatný život, viz Hanuš (2007).

Služby sociálního charakteru jsou poskytovány převážně těm občanům, kteří se neobejdou bez pomoci společnosti a to v důsledku jejich špatného zdravotního stavu či stáří a pro ně samotné je velice obtížné překonávat tíživou životní situaci. Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních služeb patří zejména senioři, lidé se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a nepřízpůsobiví občané.³

Základní činnosti sociálních služeb

Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb rozumíme pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění bydlení, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací, aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Obsah činnosti u jednotlivých druhů sociálních služeb uvádí Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „Vyhláška o sociálních službách“)

2.3 Subjekty sociálních služeb

Dle Zákona o sociálních službách jsou subjekty vystupující na úseku sociálních služeb rozděleny na dvě skupiny:

- **oprávněné subjekty sociálních služeb (uživatelé)** – jedná se o fyzické osoby, kterým je za splnění zákonem stanovených podmínek poskytována sociální pomoc nebo podpora v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb,
- **poskytovatelé sociálních služeb** – jde o právnické či fyzické osoby, které poskytují sociální služby na základě oprávnění a dle Zákona o sociálních službách jsou držiteli registrace. Smluvního vztah zavazuje poskytovatele zajišťovat uživateli potřebnou pomoc. Mezi poskytovatele sociálních služeb nepatří rodinní příslušníci, osoby pečující o své blízké či jiné osoby nacházející se v domácím prostředí.⁴

---

³ Otázky a odpovědi k zákonu o č.108/2006 Sb., o sociálních službách.[online].Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/9>>

⁴ Otázky a odpovědi k zákonu o č.108/2006 Sb., o sociálních službách. [online]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2974/otazky_odpovedi_22-rev3.pdf>

Uživatelé sociálních služeb

Sociální služby a příspěvek na péči jsou při splnění podmínek stanovených v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 4, poskytovány:

- Osobě, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu.
- Osobě, které byl udělen azyl.
- Cizinci bez trvalého pobytu v ČR, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva.
- Občanovi a rodinnému příslušníkovi občana členského státu Evropské unie.
- Cizinci, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu po dobu delší než 3 měsíce.

Vybrané typy sociálních služeb (např. azylové domy) mohou být poskytovány také cizincům legálně pobývajícím v ČR. Na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace má nárok každá osoba.⁵

Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální služby je možné poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb. Toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci, přičemž jakýkoliv subjekt poskytující sociální služby na území ČR je povinen se zaregistrovat.

O registraci rozhoduje ve většině případů Krajský úřad (dále jen „KÚ“). KÚ rovněž vede registr poskytovatelů sociálních služeb, přičemž elektronickou podobu tohoto registru spravuje MPSV. KÚ rozhoduje o změnách registrace, má také povinnost zrušit registraci v případě, že poskytovatel sociálních služeb přestane splňovat podmínky pro registraci, nebo nesplňuje standardy kvality, nebo mu byla uložena sankce za správní delikty, nebo pokud o zrušení registrace poskytovatel požádá, viz Tomeš (2009).

2.4 Základní formy poskytování sociálních služeb

Sociální služby je možné členit s ohledem na několik hledisek:

A) Členění sociálních služeb podle místa poskytování:

- **Pobytové služby** – jsou spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb.
- **Ambulantní služby** – jsou služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb, ale součástí služby není ubytování.
- **Terénní služby** – jsou poskytovány osobě v jejím přirozeném sociálním prostředí.⁶

---

⁵ Sociální služby – uživatelé a dostupnost. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/9#sspd>>.

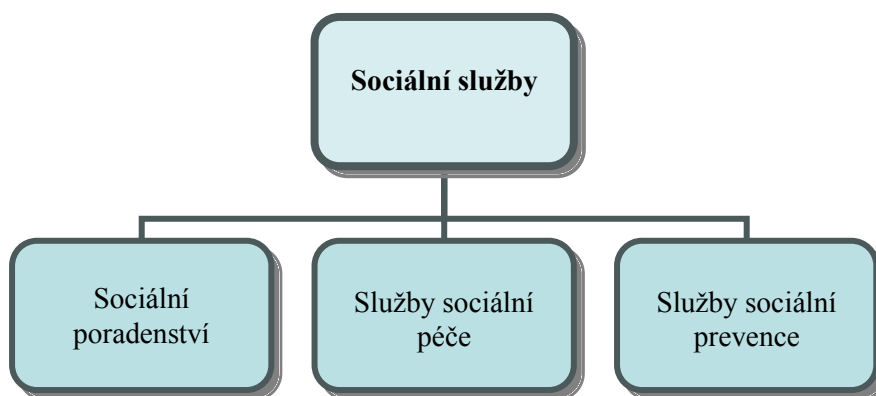
B) Členění sociálních služeb podle délky trvání:

- **Dlouhodobé služby** – jejich cíle a záměry jsou realizovány v průběhu časového období, jehož trvání není předem limitováno. Jde především o domovy pro seniory a občany s tělesným, mentálním či smyslovým znevýhodněním, pečovatelskou službu a tísňovou telefonickou pomoc.
- **Střednědobé služby** – cíle a záměry těchto služeb se uskutečňují v průběhu předem stanoveného časového období, nejdéle jeden rok. Zejména se jedná o bydlení na půli cesty, azylové bydlení, komunitní centra, respitní péči.
- **Krátkodobé služby** – jejich cíle a záměry se realizují okamžitě, ve většině případů netrvají déle než jeden měsíc. Patří zde kontaktní centra, noclehárny, poradenství, krizová pomoc. (Kozlová, 2005)

2.5 Vymezení typů sociálních služeb

Podle Průši (2007, s. 58) jsou „sociální služby poskytovány lidem společensky znevýhodněným, a to s cílem zlepšit kvalitu jejich života, v případě je společensky začlenit, nebo společnost naopak chránit před riziky, jejichž jsou tito lidé nositeli. Sociální služby tedy zohledňují jak osobu uživatele, tak jeho rodinu, popřípadě skupinu, do níž patří.“ S ohledem na to, členíme sociální služby do tří na sebe navzájem propojených kategorií.

Graf č. 2.1: Členění sociálních služeb dle Zákona o sociálních službách

Zdroj: Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování.

---

⁶ Zákon č. 108/2006 Sb., § 33, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Jak je patrné z Obrázku č.2.1, Zákon o sociálních službách definuje tři typy sociálních služeb:

- sociální poradenství,
- služby sociální péče,
- služby sociální prevence.

2.5.1 Sociální poradenství

Sociální poradenství představuje jednu ze základních činností, které jsou poskytovány v rámci všech druhů sociálních služeb. Lze ho charakterizovat jako odbornou činnost, která poskytuje občanům v obtížné sociální situaci informace o možnostech a nárocích řešících jejich této situace, tak i nejrůznější socioterapeutické aktivity.

Sociální poradenství by mělo umožnit osobní aktivní zapojení občana na řešení jeho problémů, nebo problémů jeho rodiny. Občan by měl zcela jasně vědět, jakou potřebnou podporu či informaci nezbytnou k řešení obtížné sociální situace může očekávat a odkud a za jakých podmínek ji dostane. (Kozlová, 2005)

A) Základní sociální poradenství

Základní sociální poradenství dle zákona zajišťuje „poskytnutí informace o možnostech výběru druhu sociálních služeb podle potřeb klienta a dále také o jiných formách pomoci, kterými jsou např. dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče, dále poskytování informací o základních právech a povinnostech klienta, a to především v souvislosti s poskytováním sociálních služeb a o možnostech využívání běžně dostupných zdrojů pro zabránění sociálního vyloučení klienta a také zabránění vzniku závislosti na sociální službě, a nakonec poskytnutí informací o možnostech podpory členů rodiny v těch případech, kdy se i oni spolupodílejí na péči o osobu.“⁷

B) Odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí. Zahrnuje také sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek.⁸

---

⁷ Vyhláška č.505/2006 Sb., § 3, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

⁸ Zákon č.108/2006 Sb., § 37, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Služba poskytuje tyto základní činnosti:

- a) Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím – jedná se o zprostředkování navazujících služeb.
- b) Sociálně terapeutické činnosti – v rámci této činnosti je poskytováno poradenství v oblastech orientace v sociálních systémech, práva, psychologie a v oblasti vzdělávání, přičemž tato základní činnost může být zajištěna poskytováním poradenství alespoň ve dvou z těchto oblastí.
- c) Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí – do těchto činností spadá pomoc při vyřizování běžných záležitostí a také pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím.⁹

2.5.2 Služby sociální péče

Služby sociální péče definuje zákon jako služby, které pomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. (Matoušek, 2007)

Mezi služby sociální péče se řadí:

- a) Pečovatelské služby
- b) Odlehčovací služby
- c) Denní stacionáře
- d) Osobní asistence
- e) Tísňová péče
- f) Podpora samostatného bydlení
- g) Centra denních služeb
- h) Domovy pro osoby se zdravotním postižením
- i) Domovy pro seniory
- j) Domovy se zvláštním režimem
- k) Chráněná bydlení
- l) Sociální služby poskytované ve zdravotních zařízeních ústavní péče

---

⁹ Vyhláška č.505/2006 Sb., § 4, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

2.5.3 Služby sociální prevence

Jsou zákonem vymezeny jako služby, jež „napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, pro sociálně znevýhodněné prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k nekonání jejich nepříznivé sociální situaci a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.“¹⁰

Mezi služby sociální prevence se řadí:

- a) Raná péče
- b) Telefonická krizová pomoc
- c) Tlumočnické služby
- d) Azylové domy
- e) Domy na půl cesty
- f) Kontaktní centra
- g) Krizová pomoc
- h) Nízkoprahová denní centra
- i) Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- j) Noclehárny
- k) Služby následné péče
- l) Sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi
- m) Sociálně akviziční služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- n) Sociálně terapeutické dílny
- o) Terapeutické komunity
- p) Terénní programy
- q) Sociální rehabilitace

2.6 Charakteristika vybraných typů zařízení sociálních služeb

1. Pečovatelská služba

Jedná se o nejrozšířenější terénní sociální službu, která napomáhá občanům co nejdéle setrvat v jejich domácnostech a oddaluje potřebu zabezpečení ústavní péče. Služba je poskytována ve vymezeném čase v domácnostech klientů anebo v zařízeních sociálních služeb. Je poskytována občanům, kteří si pro svůj věk nebo nepříznivý zdravotní stav

---

¹⁰ Zákon č.108/2006 Sb., § 53, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

nemohou obstarat práce v domácnosti, nebo těm, kteří potřebují ošetření jinou osobou. Pečovatelská služba se zaměřuje na jednotlivé úkoly, nikoli na komplexní péči, jak uvádí Matoušek (2007).

2. Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při hygieně a poskytnutí potravy. Uživatelům je poskytnuto sociální poradenství, popřípadě pomoc při jednání s úřady.¹¹

3. Azylové zařízení

Zde je poskytována pomoc alespoň na úrovni umožňující přežití občanům, kteří nemohou po přechodnou dobu svou obtížnou životní sociální situaci vyřešit jiným způsobem. Je třeba těmto občanům zabezpečit základní životní podmínky na úrovni umožňující přežití. Základními životními potřebami se v tomto směru rozumí poskytnutí nouzového bydlení, jednoho teplého jídla denně a nezbytného ošacení.

4. Odlehčovací – Respitní péče

Cílem zařízení realitní péče je zajistit péči osobě, která z důvodu svého věku nebo zdravotního postižení potřebuje tuto péči a poskytnout osobě o postiženého pečující potřebný čas k odpočinku. Realitní péče je poskytována buď v přirozeném prostředí klienta, nebo v zařízení sociálních služeb po určitou dobu. (Kozlová, 2005)

5. Služby rané péče

Jedná se o terénní služby poskytované rodičům dítěte ve věku od 3 do 7 let věku. Cílem rané péče je podporovat celou rodinu a vývoj dítěte se zdravotním postižením. Služba je poskytována se zaměřením na podporu dítěte a rodiny s ohledem na jejich specifické potřeby, od zjištění postižení až do doby, kdy je dítě přijato do vzdělávacího zařízení.¹²

6. Domy na půli cesty

Podle Zákona o sociálních službách tato zařízení poskytují pobytové služby osobám do 26 let věku, a jsou určeny těm, kteří po dosažení plnoletosti opustili školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo jiná zařízení pro péči o děti a mládež. Cílem služby je pomoci jim při jejich osamostatnění a postupném zapojení do běžného života.

---

¹¹ Způsoby pomoci. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/9>>, [citováno 28.3.2011].

¹² Raná péče. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.ranapece.cz/index.php/cs/rana-pee.html>>.

7. Denní stacionáře

Jedná se o pobytové zařízení, které má za cíl zlepšit kvalitu života klientům, kteří zde denně docházejí. Denní stacionáře poskytují ambulantní služby ve specializovaném zařízení seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám ohroženým užíváním návykových látek, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby důvodu snížené soběstačnosti. Stacionáře jsou navštěvovány pravidelně, nabízí svým klientům každodenní aktivity, popřípadě stravu a odvoz.¹³

2.7 Komunitní plán

Z obecného hlediska by sociální služby měly být k dispozici na území každého kraje. Při rozhodování o vybavenosti jednotlivých měst a jejich spádových území rozhoduje jejich velikost. Z tohoto důvodu je třeba zabývat se tím, jaká má být optimální velikost města, v níž je možné zabezpečovat kvalifikovaně a racionálně jednotlivé sociální aktivity. Proto je povinností obcí zpracovat plán rozvoje sociálních služeb, neboli komunitní plán.

Hlavním cílem toho to plánu je přispět ke zvýšení místní a typové dostupnosti jednotlivých forem sociálních služeb a tím i ke snížení rizika sociálního vyloučení handicapovaných skupin obyvatelstva. Podle zákona je totiž povinností obce zjišťovat potřeby pro poskytování sociálních služeb pro lidi na svém území a dále také zajišťovat dostupnost informací o službách.

Sociální služby je nezbytné koordinovat a plánovat, aby jejich nabídka odpovídala skutečným potřebám uživatelů, ale také finančním možnostem státu, krajů a obcí. A právě komunitní plán rozvoje by měl být městům i krajům nápomocný v poznání a uspokojování sociálních potřeb občanů. Takovýto plán má odrážet potřeby občanů daného území a poskytovat relevantní informace pro financování navrhovaných sociálních aktivit jak ze strany státu a kraje, tak ze strany samotných klientů. (Průša, 2007, s. 83)

Obsahem plánu je popis a analýza dostupných zdrojů a potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení a rovněž strategie zajišťování a rozvoje služeb. Plán dále stanovuje povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a plnění plánů a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.

---

¹³ Zákon č.108/2006 Sb., § 46, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

2.8 Standardy a inspekce kvality

Standardy kvality sociálních služeb

Standardy kvality zpracovává MPSV. Tomeš (2009, s. 212) je charakterizuje jako „soubor požadavků, jejichž prostřednictvím MPSV definuje úroveň kvality, které musí poskytované sociální služby dosahovat. Je to tedy jakási norma požadované úrovně kvality sociální služby, jejíž dosažení je prokazatelné a ověřitelné“,

Výchozím principem při tvorbě standardů kvality byla snaha zajistit, aby sociální služby směřovaly k podpoře setrvání člověka v přirozeném prostředí a k rozvoji jeho přirozených sociálních vazeb. Jsou zde definovány takové požadavky na kvalitu služeb, které budou zárukou vyrovnání příležitostí uživatelů sociálních služeb ve společnosti. Snahou je zvýšit efektivitu využití prostředků vynaložených na sociální služby.

Standardy jsou založeny na naplňování základních lidských práv svobod. Ale jsou přínosné jak pro uživatele, tak pro poskytovatele služeb. Pro poskytovatele jsou pomůckou, pokud usilují o poskytování dobrých a účinných sociálních služeb, které respektují a podporují rovný přístup ve společnosti.

Standardy se vyznačují obecností. Ta je nezbytná pro to, aby byly použitelné pro jakoukoli sociální službu bez ohledu na její charakter, velikost či právní formu.

Přijatých standard je celkem patnáct. Jsou rozděleny do tří základních oblastí: oblast procesní (vztahy mezi uživatelem a poskytovatelem sociálních služeb), oblast personální a oblast provozní. (MPSV, 2002)

Pracovníci v sociálních službách

Sociální služby vykonávají sociální pracovníci, kteří podle zákona mají povinnost obnovovat si, upevňovat a doplňovat svoji kvalifikaci. Tato skutečnost přispívá ke zvýšení prestiže sociální práce i k postavení sociálního pracovníka ve společnosti. Zákon o sociálních službách rozděluje pracovníky v sociálních službách do čtyř kategorií: Sociální pracovníci, Pracovníci v sociálních službách, Zdravotničtí pracovníci, Pedagogičtí pracovníci.¹⁴

---

¹⁴ Sociální pracovník [online]. 2007. [citováno 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <<http://socialnirevue.cz/item/socialni-pracovnik-a-pracovnik-v-socialnich-sluzbach>>.

Inspekce sociálních služeb

Poskytování sociálních služeb je monitorováno a kontrolováno prostřednictvím tzv. inspekce práce. Inspekci provádí nejčastěji KÚ podle místa poskytování sociálních služeb, nebo MPSV v případě, že poskytovatele zřizuje v samostatné působnosti kraj, viz Tomeš (2009).

Předmětem inspekce je plnění podmínek stanovených pro registraci a plnění povinností poskytovatelů sociálních služeb uložených zákonem. Kromě toho se kontroluje kvalita poskytovaných služeb pomocí tzv. standardů kvality. Vlastní postupy při provádění inspekce se řídí zákonem o státní kontrole.

2.9 Financování sociálních služeb

Zdroje ze státního rozpočtu

Jak uvádí Průša (2007) Zákon o sociálních službách předpokládá, že poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru, budou poskytovány dotace ze státního rozpočtu. Tyto dotace by měly být poskytovány prostřednictvím rozpočtů krajů k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb. Slouží k podpoře činností, které mají rozvojovou povahu (zejména na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, na podporu kvality sociálních služeb, aj.). Dotace jsou poskytovatelům sociálních služeb také poskytnuty v případě mimořádných situací (například při živelných pohromách, požárech, či průmyslových haváriích).

Dotace z prostředků MPSV se poskytují k financování výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným středně dlouhým plánem rozvoje sociálních služeb. Žádost o poskytnuté dotace předkládá na příslušné rozpočtové KÚ MPSV, žádost obsahuje zejména:

- název kraje, sídlo, identifikační číslo a číslo účtu,
- středně dlouhý plán rozvoje sociálních služeb, který obsahuje ekonomickou analýzu v plánu identifikovaných potřeb a způsob jejich finančního zajištění,
- výši požadavku na dotaci.¹⁵

---

¹⁵ Zákon č.108/2006 Sb., § 101a, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Výše dotace v úhrnu za jednotlivé kraje se stanoví na základě:

- A) celkového ročního objemu finančních prostředků rozpočtovaných v závazném ukazateli pro příslušný rozpočtový rok,
- B) zpracovaného střednědobého plánu rozvoje služeb kraje,
- C) počtu vyplacených příspěvků a jejich finančního objemu,
- D) počtu poskytovatelů sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru a jejich kapacit,
- E) kapacit sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

Zdroje z rozpočtu zřizovatele

Zřizovatel organizaci poskytuje příspěvek na provoz, který je přednostně určen k úhradě nákladů souvisejících s běžnou činností organizace. Jedná se zejména o provozní náklady, náklady neinvestiční povahy na opravu a údržbu dlouhodobého majetku.

Dále může zřizovatel poskytnout organizaci účelovou dotaci určenou k pořízení dlouhodobého majetku.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je sociální dávka určená osobě, o níž má být pečováno a slouží na úhradu poskytovaných sociálních služeb. Dále je poskytován osobě, která je závislá na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci a která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. (Hanuš, 2007)

Podmínky pro přiznání příspěvku na péči jsou stanoveny Zákonem o sociálních službách. Příspěvek spravuje úřad obce s rozšířenou působností. Tento orgán má dále pravomoc komunikovat a úřady práce ohledně posouzení zdravotního stavu osoby, jež o příspěvek požádala a pravomoc kontrolovat využívání příspěvku.

Pro představu, výše příspěvku s ohledem na stupně závislosti pro osoby starší 18 let:

- ve stupni I (lehká závislost), jde-li o osoby částečně bezmocné, tyto osoby potřebují každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu, měsíční příspěvek ve výši 2 000 Kč,

- ve stupni II (středně těžká závislost), jde-li o osoby převážně bezmocné, tyto osoby potřebují každodenní pomoc nebo dohled při více než 18 úkonech péče o vlastní osobu, příspěvek ve výši 4 000 Kč,
- ve stupni III (těžká závislost), jde-li o osoby úplně bezmocné, tyto osoby potřebují každodenní pomoc nebo dohled při více než 24 úkonech péče o vlastní osobu, příspěvek ve výši 8 000 Kč,
- ve stupni IV (úplná závislost), jde-li o osoby, které potřebují každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 úkonech péče o vlastní osobu, příspěvek 11 000 Kč.¹⁶

Výše příspěvku na péči je stanovena tak, aby si osoba, která tuto pomoc potřebuje, mohla uhradit poskytované sociální služby rozsahu, kterému odpovídá stanovený stupeň závislosti. A aby tato osoba byla do jisté míry finančně nezávislá. (Králová, 2009)

Způsob úhrad za jednotlivé služby

Sociální služby jsou poskytovány buďto bez úhrady nákladů nebo za částečnou úhradu nebo plnou úhradu nákladů. Výše úhrady nákladů vychází ze smlouvy, kterou s poskytovatelem sociální služby uzavře klient.

Bez úhrady nákladů jsou jmenovitě poskytovány služby Sociální poradenství, Raná péče, Telefonická krizová pomoc, Tlumočnické služby, Krizová pomoc, Služby následné péče, Sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi, Sociálně akviziční služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, Terénní programy, Sociální rehabilitace, Sociální služby v kontaktních centrech, Služby sociálně terapeutických dílen.

Za pobytové služby v týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, v domovech se zvláštním režimem, v chráněném bydlení, ve zdravotnických zařízeních ústavní péče a centrech sociálně rehabilitačních služeb jednotliví klienti hradí úhradu za ubytování, stravu a za péči poskytovanou ve sjednaném rozsahu. Maximální výše úhrady za ubytování a stravu je stanovena Vyhláškou o sociálních službách. Dále je zákonem stanoveno, že po úhradě ubytování a stravy musí osobě zůstat alespoň 15 % jejího příjmu. (Průša, 2007)

---

¹⁶ Zákon č.108/2006 Sb., § 11, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

3. Sociální služby města Havířova

V následující kapitole si nejdříve vysvětlíme, jakou roli sehrává město při poskytování sociálních služeb a jaké funkce v tomto ohledu plní. Poté proběhne charakteristika města Havířova. Zmíněny budou základní geografické hodnoty i stručný vývoj města důležitý po stránce zohlednění sociálních služeb. A nakonec budeme hovořit o samotném vzniku Sociálních služeb města Havířova (dále „SSMH“), o tom, co mu předcházelo a jak funguje dnes. Údaje z této části mi pro účel práce byly poskytnuty z dokumentu Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010. Zaměříme se zejména na činnost organizace, uvedeme a charakterizujeme veškeré nabízené služby, včetně cílových skupin, kapacity služeb, formy poskytování (výše úhrady za jednotlivé služby budou obsaženy v Příloze č. 2). Součástí výkladu budou také statistické údaje, v nichž budou zahrnuty počty klientů, počty provedených úkonů a další. Mimo to zhodnotíme také finanční hledisko, konkrétně dotace na provoz z prostředků MPSV, skrz státní rozpočet, a současně finance poskytnuté zřizovatelem organizace, tedy Statutárním městem Havířov.

3.1 Role města při poskytování sociálních služeb

Se snižováním aktivity státu se zvyšuje role obcí v sociální oblasti. Řešení mnoha sociálních problémů spočívá výhradně na obcích, viz Průša (2007). Podle Zákona o sociálních službách má obec pravomoc zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území, dále zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území. Spolupracuje také s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám. Jak už jsme uvedli v sekci „Komunitní plán“ zpracovává obec střednědobý plán rozvoje sociálních služeb.¹⁷

3.2 Charakteristika města

Podle Integrovaného plánu rozvoje statutárního města Havířova pro období 2007-2013 (2007), je město Havířov nejmladším sídlem ČR, leží v Moravskoslezském kraji, který je důležitou průmyslovou oblastí. Na městě je však patrné, že vznikalo

---

¹⁷ Zákon č.108/2006 Sb., § 94, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

především z potřeby zajistit bydlení pracovním silám ostravsko-karvinské oblasti. Dnes je Havířov jedenáctým největším městem ČR a druhým v Moravskoslezském kraji. Jeho plošná rozloha je pouhých 3207 hektarů, ovšem hustota obyvatel, která je 2750 obyvatel na kilometr čtvereční, je vysoká a řadí tím Havířov na první příčku v republice. Samotný počet obyvatel představuje téměř 83 tis. I zde však působí současný problém stárnutí obyvatelstva (jak dokazuje grafická analýza města Havířova, viz Příloha č. 3), s nímž souvisí odliv obyvatel a nižší porodnost a celkové zvýšení věkového průměru obyvatel. Na tyto trendy musí stát, v přenesené působnosti obec, reagovat, například zajištěním sociálního zabezpečení svých obyvatel.

3.3 Vznik sociálních služeb města Havířova

Od roku 1920 do roku 1991 zajišťovali pečovatelskou činnost (nejen) na území města Havířova různé subjekty¹⁸. V roce 1991 došlo k převedení pečovatelské služby do kompetence obecních úřadů. Úřad města Havířova (dále jen „ÚMH“) v roce 1992 vytvořil Odbor sociálního rozvoje a souběžně zřídil „Centrum pro staré a těžce zdravotně postižené občany“. Na základě zvyšování nároků na zabezpečování sociálních služeb byla rozhodnutím Zastupitelstva města Havířova ke dni 1.1.1994 zřízena Příspěvková organizace s názvem Sociální služby města Havířova. Přičemž statutárním orgánem SSMH je ředitel, který je za činnost PO odpovědný Radě města Havířova.

Důvody ke vzniku organizace pramenily jednak z nárůstu a potřeby prohlubování sociální péče o občany a následně pak z nárůstu nákladů i personálního zajištění na tuto péči. Předmětem činnosti nově vzniklé organizace byla péče, kterou do té doby zajišťoval sociální odbor ÚMH.

V průběhu následujících období organizace začala pro občany města zajišťovat další potřebné sociální služby a provozovat i nestátní zdravotnické zařízení.

PO SSMH poskytuje následující sociální služby registrované dle Zákona o sociálních službách:

- Kontaktní centra
- Nízkoprahová denní centra
- Odborné sociální poradenství
- Odlehčovací služby

---

¹⁸ Např. Ministerstvo zdravotnictví, Státní úřad sociálního zabezpečení, Okresní ústavy sociálních služeb, apod.

- Raná péče
- Odborné sociální poradenství s názvem zařízení - Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
- Telefonická krizová pomoc s názvem zařízení - Linka důvěry
- Sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi
- Odborné sociální poradenství
- Pečovatelská služba
- Odlehčovací služby s názvem - Denní a pobytové služby pro seniory - Respitní péče
- Denní stacionáře s názvem - Denní a pobytové služby pro seniory - Denní stacionář

Neregistrované služby:

SSMH jsou dále provozovatelem Centra prevence a nestátního zdravotnického zařízení¹⁹:

- domácí péče
- rehabilitace
- zařízení pro zabezpečení péče o všestranný rozvoj dítěte do 3 let věku.

3.4 Financování organizace

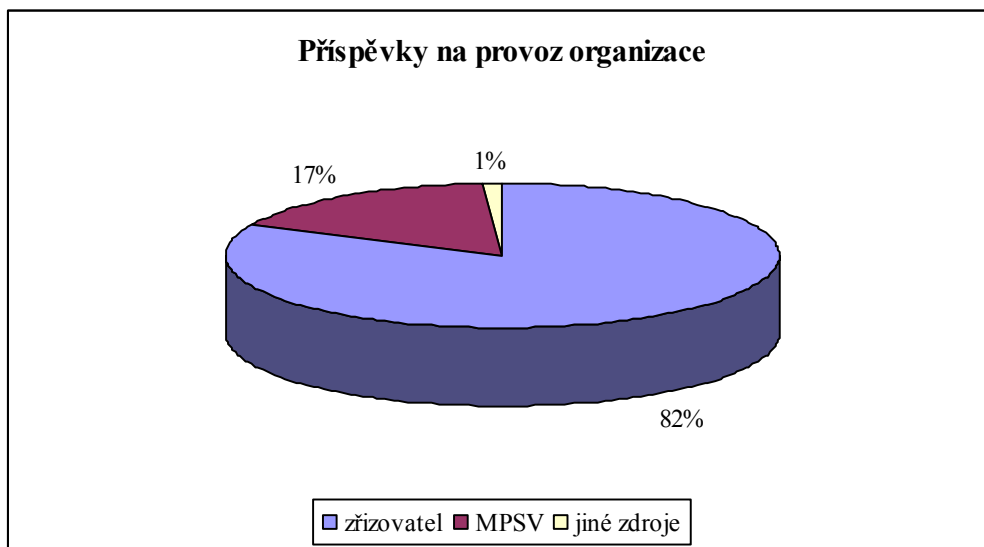
Organizace SSMH disponuje hned několika prostředky (viz Obrázek č. 3.1.), a těmi jsou zejména: prostředky získané vlastní činností, prostředky z rozpočtu zřizovatele - města, dále prostředky ze státního rozpočtu prostřednictvím MPSV (viz Tabulka č. 3.1), a také prostředky z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Organizace je závislá také na úhradě ze strany pojišťoven a ze strany klientů, kdy některé z poskytovaných služeb jsou hrazeny samotnými klienty.

Dalším způsobem příspěvku na provoz jsou peněžní dary od fyzických nebo právnických osob. Během loňského roku organizace obdržela jak peněžní, tak nepeněžní dary v podobě speciálních zdravotnických pomůcek a dalších. PO SSMH hospodaří také s účelovými fondy, jedná se zejména o fond investiční, rezervní, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen „FKSP“).

---

¹⁹ Zdravotnické služby poskytované organizací SSMH se řídí Zákonem č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 3.1: Procentuální zastoupení příspěvků na provoz s ohledem na zdroj v roce 2010

Zdroj: Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010. Vlastní zpracování.

Dotace z rozpočtu MPSV tvořili celkově 17% ze všech příspěvků, které byly organizaci za rok 2010 poskytnuty, celkově šlo o částku 6 091 000 Kč. Největší část, tedy přes 2 mil. Kč, byla připsána středisku Respitní péče.

Největší podíl příspěvku za provoz obdržela organizace SSMH od svého zřizovatele, tedy od Statutárního města Havířov. Z celkového podílu šlo o 82% ze všech zdrojů. Částka pro rok 2010 činila přes 29 mil. Kč.

Do „jiných zdrojů“ patří hlavně poskytnuté dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje, které na základě podaných projektů dosáhly v roce 2010 výše 601 690 Kč.

Tabulka č. 3.1: Dotace poskytnuté z rozpočtu MPSV pro rok 2010

Název projektu - účel	Výše (v Kč)
Poskytování služeb, z toho:	6 091 000
pečovatelská služba	1 350 000
denní stacionář	770 000
respitní péče - senioři	2 090 000
RaD - odlehčovací služby	100 000
RaD - poradenství	415 000
RaD - raná péče	80 000
CDP	450 000
poradenství pro osoby se zdrav. postižením	188 000
poradna pro rodinu a mezilidské vztahy	648 000

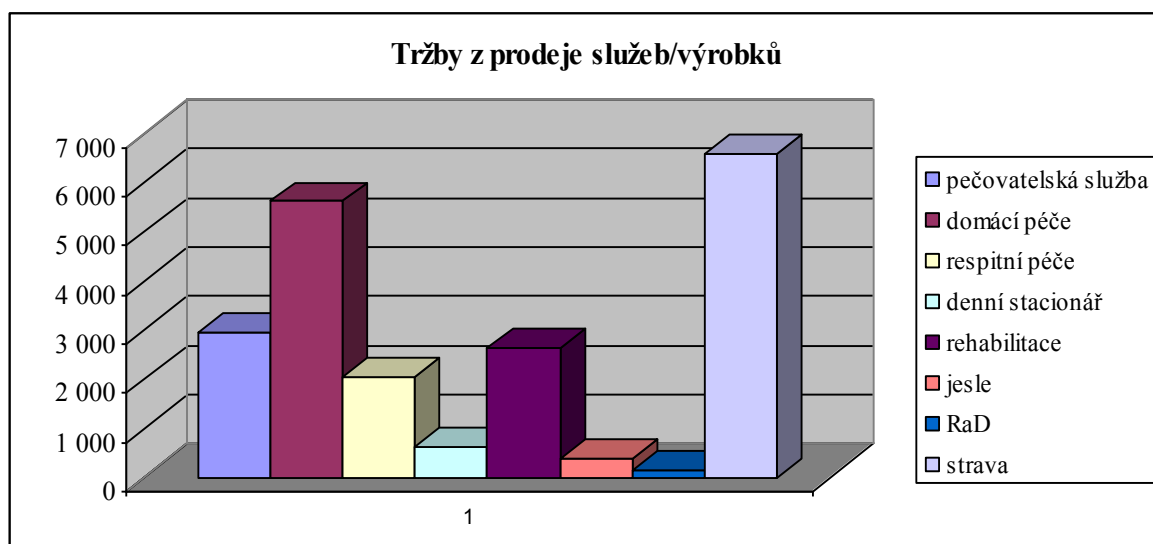
Zdroj: Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010. Vlastní zpracování.

Co se výnosů z prodeje služeb týče (viz Obrázek č. 3.2) je dle údajů z roku 2010 nejvíce ziskovým střediskem Domácí péče. Naopak nejméně ziskové je Středisko pro rodinu a dítě, poskytující své služby zdravotně, či mentálně hendikepovaným dětem a jejím rodičům.

Největší zisky plynou organizaci z prodeje stravy, kterou rozváží do domovů klientů, anebo je strava poskytována přímo v budově SSMH.

Je ale podstatné opět zmínit, že příspěvková organizace Sociální služby města Havířova není organizací ziskovou, nebyla zřízena za účelem podnikání, ale funguje z hlediska toho, aby sociálně znevýhodněným občanům poskytla potřebné, veřejně prospěšné, služby.

Graf č. 3.2: Tržby z prodeje služeb (popř. výrobků) organizace SSMH

Zdroj: Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010. Vlastní zpracování.

3.5 Charakteristika jednotlivých středisek organizace

V následující části práce budeme hovořit o jednotlivých střediscích organizace SSMH. Každá z registrovaných i neregistrovaných služeb, má dle zákona stanovené, nebo ve smlouvě s uživatelem služby vymezené poslání služby, cílovou skupinu, kapacitu služby, formu poskytování (a výši úhrady za poskytované služby – viz Příloha č. 2). Těmito atributy se budeme dále zabývat.

3.5.1. Centrum drogové pomoci

Základní informace o poskytovaných službách

Posláním Centra drogové pomoci (dále jen „CDP“) je poskytovat odborné sociální služby osobám starším 15 let z Havířova a okolí, které hledají podporu při řešení obtíží, do nichž se dostaly ony samy, či jejich blízcí (členové rodiny, přátelé atd.), v důsledku užívání nealkoholových drog, bez ohledu na typ návykové látky, historii užívání a způsob aplikace.

Centrum CDP poskytuje jak služby ambulantní, tak služby terénní. Funkcí *terénní služby* je mapovat drogovou scénu, vyhledávat a navazovat kontakty s aktivními uživateli drog, poskytovat výměnný servis, informovat o bezpečném užívání drog, o infekčních chorobách, hepatitidách, HIV/AIDS. *Ambulantní* služby jsou poskytovány každý všední den na stálé adrese, v městské části Šumbark.

Součástí služby je poskytování zdravotnického materiálu (destilované vody, tampony, masti, kondomy apod.), základního zdravotního ošetření, asistenční služba (např. doprovod do zdrav. zařízení), sociální poradenství, poskytnutí podmínek pro osobní hygienu (WC, sprcha, praní prádla), potravinový servis (káva, čaj, polévka, šťáva, vitamíny). Dále středisko zprostředkovává detoxifikaci a odvykací léčby, právní poradenství i možnost výkonu trestu obecně prospěšných prací. Veškeré výše uvedené služby střediska CDP jsou poskytovány bezplatně.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita služby je 12 uživatelů za den. Nabídka K-centra a jeho programů za rok 2010 využilo celkem 221 uživatelů. Podle vedených statistických údajů je 75% klientů z Havířova. Služeb kontaktního centra z hlediska pohlaví využili častěji muži. Nejčastěji užívaným typem drogy u klientů K-centra je pervitin. Užívání čistě jednoho typu drogy je u klientů méně časté.

V registru zařízení se objevují i těhotné uživatelky drog, kterým středisko pomáhá zejména se stabilizací drogového problému, zdravotního stavu a bydlením. Od loňského roku mají možnost provést si gravitest, celkem bylo provedeno 35 gravitestů.

Během loňského roku bylo v rámci výměnného programu vydáno 12 530 injekčních jehel. Nabízeného hygienického servisu využilo 55 uživatelů ve 419 úkonech. Potravinový servis pak využilo 102 klientů v 1 583 úkonech. Zdravotní ošetření bylo poskytnuto celkem ve 148 úkonech. A bylo provedeno 178 testů na přítomnost drog. Nově se také od poloviny roku 2010 uživatelé CDP mohou bezplatně a anonymně nechat testovat na žloutenku přímo v sídle CDP, celkem bylo této možnosti využito ve 34 případech.

3.5.2. Nízkoprahové denní centrum

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním Nízkoprahového denního centra (dále jen „NDC“) je poskytnutí zázemí a pomoci sociálně vyloučeným osobám a osobám bez přístřeší starším 18 let, k zajištění základních osobních potřeb pro přežití. Služba je poskytována ambulantní formou. Klienti střediska jsou v anonymitě a veškeré služby jsou poskytovány bezplatně.

Rozhodujícím kritériem pro poskytnutí služby je akutní nepříznivá sociální situace související se ztrátou bydlení a nedosažení minimálně dvě ze tří základních životních potřeb, kterými je hygiena, potrava a stálé bydlení. Nízkoprahové služby mohou využívat pouze uživatelé, kteří nejsou pod vlivem alkoholu a omamných psychotropních látek.

NDC poskytuje svým klientům potravinový servis, novinkou v tomto roce je zavedení podávání polévky. Klienti mají možnost si vyprat, využít sprchu a WC, k dispozici je jim také ošacení, dle možností střediska. Na středisku NDC jsou prováděny kontroly výskytu parazitů, případně mají uživatelé možnost využít opatření k odvšivení. Středisko je schopno zajistit základní zdravotní ošetření. A probíhá zde také zapojení uživatelů do pracovní terapie, podílejí se na úklidu a údržbě zařízení a přilehlé zahrady s agro-aktivitami.

Statistické údaje z roku 2010

NDC pro osoby bez přístřeší poskytlo v roce 2010 své služby celkem 262 uživatelům. Celkový počet všech kontaktů byl 7 170, což je v průměru 28,3 osob denně. Služeb střediska využívají hlavně uživatelé s trvalým pobytem na území Havířova.

3.5.3. Pečovatelská služba

Základní údaje o poskytovaných službách

Pečovatelská služba (dále jen „PS“) je poskytována obyvatelům města Havířova, kteří ji potřebují z důvodu snížené soběstačnosti a potřeby pomoci jiné fyzické osoby při zajištění péče o svoji osobu a domácnost. Cílem služby je podpora klientovi samostatnosti, zachování soběstačnosti, tak aby mohl vést nezávislý život ve svém přirozeném domácím prostředí a spolurozhodovat o formě pomoci. Služba má terénní i ambulantní formu, je poskytována ve vymezeném čase v jednotlivých domácnostech (*terénní péče*) nebo přímo na středisku PS ²⁰ (*ambulantní péče*).

---

²⁰ Na adrese Moskevská 1103/1f, Havířov – Město

Služby je zahájena z podnětu klienta, rodinných příslušníků, či návrhu ošetřujícího lékaře. Klientům je individuálně po vzájemné dohodě sestavován plán péče na základě jejich potřeb.

Základní úkony v přímé péči:

- pomoc při běžných úkonech osobní hygieny, s celkovou hygienou těla, při použití WC,
- pomoc při oblékání a svlékání (včetně speciálních pomůcek),
- pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík,
- pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru,
- dovoz nebo donáška teplého jídla včetně dietního stravování,
- příprava jídla a pití či pomoc a podpora při podávání jídla a pití,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti, běžný úklid a údržba domácnosti, nákupy a pochůzky, praní a žehlení prádla,
- doprovázení do školy, zaměstnání, k lékaři, na úřady a instituce, a zpět.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita dovozu oběda je 300 klientů a kapacita úkonů v přímé péči 200 klientům. Okamžitá kapacita terénní formy poskytování je 20 klient, ambulantní formy je 11 klientů. V roce 2010 byl průměrný měsíční počet klientů v přímé péči 172 uživatelů. V dovozu oběda byl průměrný měsíční počet 370 uživatelů.

3.5.4. Denní stacionář

Základní údaje o poskytovaných službách

Služba je poskytována z důvodů snížené soběstačnosti osob, kteří nejsou trvale schopni si zajišťovat základní životní potřeby, nebo jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Péče je zde zaměřena především na asistenci a pomoc při běžných denních činnostech s cílem vyplnění volného času.

Služba je poskytovaná formou ambulantní na základě potřeby občana. Kapacita zařízení činí 30 míst, klientům je k dispozici denní a relaxační místnost, jídelna, kuchyňka pro nácvik sebeobslužnosti, prostory pro aktivizaci a ergoterapii a stálý dohled odborného personálu. Klienti mají pestrou nabídku aktivizačních činností. Pravidelně probíhající v denním stacionáři následující aktivity: kondiční cvičení, pohybové hry, muzikoterapie, procvičování paměti, DVD projekce, výtvarné činnosti, tanec, pantomima, pečení, čtení na pokračování, odborné přednášky, počítačové kurzy aj.

Cílovou skupinou jsou senioři, osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením. Zařízení se zaměřuje na práci s klienty s Alzheimerovým typem demence. Službu nelze poskytnout lidem, jejichž zdravotní stav vyžaduje nepřetržitý dohled lékaře, dále lidem, jejichž chování narušuje kolektivní soužití (osoby ve fázi akutní duševní choroby, alkoholici, psychopatické osobnosti...), nebo lidem trpícím infekčním onemocněním.

Jedná se o službu celospolečensky významnou. Pomáhá rodinným pečovatelům překonat nesnáze trvalé ošetrovatelské péče. Umožňuje klientům déle setrvávat v jejich přirozeném domově, oddaluje nutnost trvalé ústavní péče, čímž snižuje celkové náklady na zabezpečení sociálních služeb obecně.

Statistické údaje z roku 2010

V roce 2010 byl průměrný měsíční počet klientů v přímé péči 32 uživatelů.

3.5.5. Poradna pro osoby se zdravotním postižením

Základní údaje o poskytovaných službách

Odborné sociální poradenství je poskytováno v rámci poradny pro osoby se zdravotním postižením. Sociální poradenství zahrnuje tyto druhy profesionální pomoci:

Základní sociální poradenství, které si klade za cíl poskytovat potřebné informace, které pomohou při řešení tíživé životní situace např. informací o možnostech dalších služeb, pomoci či dávek. *Odborné sociální poradenství* je orientováno na zprostředkování navazujících služeb, pomoc při vyřizování běžných záležitostí, pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím, a na *právní poradenství*.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita pracoviště je 1 550 klientů ročně. Poradnu pro osoby se zdravotním postižením v roce 2010 navštívilo celkem 481 klientů, z toho 192 mužů, 268 žen a 21 dětí.

3.5.6. Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy poskytuje tři druhy služeb:

- odborné sociální poradenství
- sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi
- telefonická krizová pomoc
- centrum prevence

Odborné sociální poradenství

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním služby je poskytovat psychologické a sociální poradenství lidem v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni zvládat vlastními silami. Poradenství je zaměřeno na zvládání potíží v mezilidských vztazích (zejména rodinných, manželských a partnerských), řešení osobních vztahových problémů, generačních sporů, rozvodů a porozvodových těžkostí, styku s dětmi, žárlivosti, nevěry, závislosti v rodině. Zabývá se také narušenými vztahy v rodině, která prochází náročným obdobím např. z důvodu nezaměstnanosti, nemoci a postižení.

Služba je poskytována ambulantní formou, na pracovišti na ulici Přemyslova každý všední den. Termíny konzultací mohou být sjednány i mimo provozní dobu dle potřeb klienta a možností pracovníků. Služby jsou poskytovány bezplatně.

Cílovou skupinou jsou jednotlivci, páry, manželé, snoubenci, rodiny, které se dostaly do nepříznivé sociální situace. Věková kategorie klientů: starší děti (11-15 let), dorost (16-18 let), mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let).

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita služby je 1 500 konzultací za rok. V roce 2010 bylo v poradně vedeno celkem 147 případů, z toho bylo 124 případů nových a 23 případů, které byly převedeny z minulého roku. Celkem bylo realizováno 1 061 konzultací. Konzultace byly poskytnuty 186 klientům. Průměrný počet konzultací na případ je 7,2 konzultací. Iniciativnější ve vyhledávání pomoci jsou již několik let ženy. Všichni uživatelé služby jsou z Havířova a blízkého okolí. V loňském roce převažovaly případy s problematikou párovou a partnerskou (poruchy komunikace, rozvodové problémy, odcizení a krize vztahu, nevěra).

Sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním služby je poskytovat pomoc a podporu rodinám s dětmi, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci a nedokážou ji řešit samy nebo za pomoci svého okolí. Služby jsou poskytovány převážně v přirozeném prostředí rodiny. Dle individuálních potřeb rodiny poskytujeme informace, doporučení a rady, pomoc při přípravě na školní vyučování a doprovody, individuální a rodinné rozhovory.

Cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi do 18 let z Havířova, které potřebují pomoc a podporu při řešení obtíží spojených s hospodařením, s bytovou situací, se zvládnutím chodu domácnosti, při kontaktech s úřady, s výchovnými problémy dětí.

Statistické údaje z roku 2010

Celková kapacita služby je 500 intervencí za rok. Celkem v roce 2010 proběhlo 696 návštěv, konzultací a kontaktů, z toho 632 návštěv a konzultací přímo v rodinách. Ve sledovaném období byla služba poskytována 19 rodinám s dětmi. Nejčastěji se s žádostí o službu kontaktují ženy. Všichni uživatelé služby mají trvalé bydliště v Havířově.

Linka důvěry

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním služby je pomáhat klientům při zvládání krizových stavů, poskytovat jim dlouhodobější podporu, informace o službách a kontaktech vhodných navazujících zařízení a případně zajišťovat spolupráci s institucemi a jednotlivci, kteří jsou schopni situaci klienta řešit. Svým zaměřením působí také na prevenci sebevražedných pokusů a stavů bezvýchodnosti. Služba poskytuje odborné sociální služby prostřednictvím telefonické krizové pomoci.

Cílovou skupinu tvoří klienti, kteří se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života nebo v jiné obtížné životní situaci, kterou přechodně nemohou řešit vlastními silami. V dané situaci se neobejdou bez vnější podpory a pomoci. Služby mohou využívat lidé všech věkových kategorií.

Statistické údaje z roku 2010

V roce 2010 byl celkový počet kontaktů 645. Statistiky ukazují, že i krátkodobé telefonické hovory představují velmi významnou podporu klienta, který se na linku důvěry obrátí. Nejčastější jsou totiž krátkodobé hovory v délce do 10 min.

Centrum prevence

Základní údaje o poskytovaných službách

Středisko Centrum prevence (dále jen „CP“) bylo začleněno pod PO SSMH v roce 2010.

Posláním CP je nabídka a realizace prevence u dětí a mládeže, mezi ně patří:

- vedení ke zdravému způsobu života, práce s postoji a chováním dětí a mládeže,
- podpora zdravých vztahů v třídních kolektivech a prevence šikany,

- prevence zneužívání návykových látek a hledání pozitivních alternativ,
- nácvik psychosociálních dovedností,
- monitorování rizikových oblastí u dospívajících,
- rozvoj znalostí a dovedností pedagogů, pracovníků pomáhajících profesí
- navázání spolupráce s rodiči - zvýšení celkové informovanosti a prohloubení jejich ochoty aktivně se podílet, na řešení problémových situací při výchově svých dětí,
- včasná pomoc při řešení problémů.

Jedná se jak o terénní tak i ambulantní služby. CP poskytuje nabízené preventivní programy během školního roku, individuální konzultace pro veřejnost lze využívat celoročně. Cílovou skupinou jsou děti předškolního a mladšího školního věku, žáci II. stupně ZŠ, středoškolská a učňovská mládež, pracovníci pomáhajících profesí a pedagogové, rodiče, i široká veřejnost.

3.5.7. Poradenské středisko pro rodinu a dítě „RaD“

Poradenské středisko pro rodinu a dítě poskytuje tři druhy služeb:

- terénní odlehčovací služby „Rorýs“
- raná péče
- odborné sociální poradenství

Terénní odlehčovací služby

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním odlehčovacích služeb (tzv. „RoRýs“) je poskytovat dostupnou sociální službu rodinám s dětmi se zdravotním postižením v místech jejich bydliště a prostřednictvím komplexu služeb spoluvytvářet rovnocenné podmínky pro využívání všech příležitostí jako mají rodiny s dětmi bez postižení. Služba „RoRýs“ je poskytována v terénní i ambulantní formě. Uživatelé mohou využívat obě formy služby současně, avšak kapacita ambulantní formy služby je 8 uživatelů v jednom dni. Pro občany Havířova je cena za službu 50 Kč/hodina, pro občany jiných obcí 55 Kč/hodina.

Cílovou skupinou jsou rodiny trvale pečující o svého rodinného příslušníka se zdravotním postižením (mentálním, kombinovaným, tělesným, autismem) ve věku od 2 do 26 let, výjimečně po individuální dohodě i starším.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita odlehčovacích služeb je 25 rodin. Celkový počet evidovaných uživatelů odlehčovacích služeb v roce 2010 byl 37 rodin, z tohoto počtu využívalo služeb OS „RoRýs“ aktivně 25 uživatelů, 7 uživatelů je vedeno v evidenci jako neaktivní (tzn. nejsou v kontaktu s Poradenským střediskem pro rodinu a dítě „RaD“ déle než půl roku). Z celkového počtu rodin v odlehčovacích službách začaly službu OS od ledna roku 2010 nově využívat 4 rodiny.

Raná péče

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním služby rané péče je podpořit schopnost rodin s dětmi raného věku se zdravotním postižením řešit nepříznivou sociální situaci vlastními silami a předcházet trvalé závislosti těchto rodin na institucích poskytujících pomoc. Služby rané péče jsou poskytovány celé rodině dítěte se zdravotním postižením. Jedná se o rodiny s dětmi s autismem, narušenou komunikační schopností, mentálním nebo kombinovaným postižením od narození do 7 let věku. Služba je poskytována v terénní formě. Konzultace probíhají v domácím prostředí rodiny.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita rané služby je 7 rodin. Počet rodin užívajících službu rané péče byl 8 rodin.

Odborné sociální poradenství

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním odborného sociálního poradenství je provázení rodin s dětmi se zdravotním postižením. Potřebná míra služeb je dostupná po dobu řešení náročných životních situací, jejichž zvládnutí je nad stávající možnosti rodiny. Služba má formu pravidelné individuální práce s dítětem, tj. komunikační a sociální terapie. Dále je to forma konzultace s rodinami, které mohou být poskytovány ambulantní formou ve středisku nebo terénní formou v domácím prostředí rodiny.

Služba je poskytována nejen rodinám z okolí Havířova, ale z celého Moravskoslezského kraje. Co se týká osob a rodin s dětmi s narušenými komunikačními schopnostmi, nejbližší centrum poskytující služby v této oblasti, tj. augmentativní a alternativní komunikace, se nachází v Praze.

Kapacita aktivních rodin (tj. těch, kteří kontaktovali Poradenské středisko pro rodinu a dítě alespoň 1x v průběhu půlroku) je 40 rodin, přičemž kapacita komunikačních a sociálních terapií je 10 rodin.

Statistické údaje z roku 2010

V roce 2010 byl celkový počet uživatelů služby odborného sociálního poradenství 69 rodin. Z tohoto počtu v průběhu roku 2010 začalo službu OSP nově využívat 19 rodin. Službu OSP aktivně využívalo 52 rodin, 17 rodin je evidováno jako neaktivní.

3.5.8. Respitní odlehčovací péče

Základní údaje o poskytovaných službách

Služba je poskytovaná osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném domácím prostředí. Je zabezpečována přechodnou pobytovou formou na základě potřeb občana. Funguje zde nepřetržitý provoz. Zdravotnická péče a ošetrovatelská péče je zajišťována zdravotními sestrami a pečovatelkami. Ve vazbě na individuální přístup a cílenost péče byla zahájena spolupráce s nutričním terapeutem za účelem kontroly kvality podávané stravy.

Služba je určena klientům, kde je zabezpečena pomoc rodinnými pečovateli a v případě jejich nezbytného odpočinku klient využívá uvedenou formu sociální služby. Dále klientům, kteří se nachází přechodně v krizové sociální situaci a nejsou schopni tuto situaci řešit svépomocí nebo poskytováním terénních sociálních či zdravotních služeb. A nakonec klientům propuštěným z hospitalizace, kdy byla zvládnuta akutní fáze onemocnění, ale klient vzhledem ke své závislosti na pomoci druhé osoby není schopen čerpat služby v domácím prostředí (zejména z nutnosti zajištění nepřetržitého dohledu).

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita pracoviště je 22 lůžek rozmístěných v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích s příslušenstvím. V průběhu roku 2010 středisko zaznamenalo navýšení podaných žádostí klientů, celkem jich bylo 413. Umístěno bylo 142 klientů. První umístění se týkalo 71 klientů. V roce 2010 využilo pobytu 28 klientů, kteří mají trvalé bydliště v jiném městě.

3.5.9. Domácí péče

Základní údaje o poskytovaných službách

Domácí péče je odborná zdravotní péče, která je poskytovaná pacientům doma v jejich vlastním sociálním prostředí. Je zaměřena zejména na udržení, podporu nebo navrácení zdraví, rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka a zajištění klidného umírání. Pro přijetí je nezbytné vyplnění předepsané žádosti, tj. poukazu na ošetření domácí péčí. Veškerá péče je pak zajištěna na základě smluvního ujednání mezi poskytovatelem a ošetřujícím lékařem klienta.

Služba je poskytována klientům propuštěným z hospitalizace, kde byla zvládnuta akutní fáze onemocnění a klient je schopen čerpat odborné zdravotnické služby v domácím prostředí. Klientům, u kterých žádá péči přímo praktický lékař, nebo klientům, kde je zabezpečena pomoc rodinnými pečovateli a v případě potřeb je zdravotnický úkon proveden pracovníky domácí péče. Výkony prováděné v domácí péči jsou hrazeny pojišťovnou na základě indikace ošetřujícího lékaře.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita služby je zhruba 60 návštěv denně s tím, že někteří klienti jsou navštěvováni vícekrát denně. V roce 2010 bylo provedeno 13 852 ošetřovacích návštěv v délce 30 min, dále 5 498 ošetřovacích návštěv v délce 45 min a 872 ošetřovacích návštěv v délce 60 min. Celkově proběhlo 25 410 návštěv u 292 klientů.

3.5.10. Rehabilitace

Základní údaje o poskytovaných službách

Posláním pracovníků rehabilitačního střediska je poskytování kvalitní diagnostické, léčebné a rehabilitační péče, zaměřené na problémy pohybového aparátu. Služba je poskytovaná ambulantní formou na základě indikace ošetřujícího lékaře a potřeby klienta. Pracovníci rehabilitačního střediska ve spolupráci s pracovníky ostatních středisek SSmH se cíleně zaměřují na seniory, osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením, osoby s jiným zdravotním postižením.

Péče je zajišťována dvěma odbornými lékaři, čtyřmi fyzioterapeuty s registrací, pracujícími samostatně a bez odborného dohledu a jedním ergoterapeutem.

Statistické údaje z roku 2010

Kapacita střediska rehabilitace je až 1 200 osob měsíčně. V roce 2010 bylo evidováno 1303 vyšetření lékařem, z toho bylo 926 prvovýšetření. 34 278 vyšetření pak bylo během roku 2010 provedeno fyzioterapeutem.

Nabídka léčebných procedur:

- vodoléčba, elektroléčba a magnetoterapie, terapie teplem
- podvodní masáže, perličkové koupele, vířivky pro horní a dolní končetiny, zábaly
- LAVATHERMOVÉ zábaly nebo SOLUX
- klasické a reflexní masáže
- cvičení – léčebný tělocvik

Indikace:

léčba chronických bolestivých stavů, onemocnění pohybového aparátu, dermatologické onemocnění (ekzémy, lupénky), neurologická onemocnění (roztroušená skleróza, Parkinsonova choroba), sportovní medicína, gediatrie a kombinované onemocnění.

3.5.11. Zařízení pro zabezpečení péče o všestranný rozvoj dětí ve věku do 3 let (Jesle)

Základní údaje o poskytovaných službách

Péče o děti je zaměřena na zabezpečení všestranného rozvoje dětí kvalifikovaným pracovníky od 6 měsíců do 3 let věku. Cílem péče o děti je důraz na individuální přístup, harmonický rozvoj psychomotoriky a spokojenost rodičů. Kapacita zařízení je 32 dětí. Žádost o umístění dítěte do zařízení podávají rodiče nebo zákonný zástupce. V jeslích jsou umístěny děti s bydlištěm rodičů v Havířově.

Jednání se zájemcem o pobyt dítěte v jeslích si klade za cíl brát ohled na individuální potřeby dítěte a rodičů, respektovat jejich přání, požadavky, názory, zohledňovat schopnosti dítěte a individuální zvláštnosti. Ve vazbě na individuální přístup a cílenost péče byla zahájena spolupráce s dětskou lékařkou za účelem poradenství.

Statistické údaje z roku 2010

V roce 2010 se do zařízení zapsalo celkem 113 dětí. Nově bylo přijato 74 dětí. Průměrně měsíčně navštěvovalo jesle 48 dětí, z toho 17 každodenně a 31 pětidenně. Z těchto dětí bylo 11 do 2 let, 34 do 3 let a 3 děti nad 3 roky. Průměrný denní stav byl 20 dětí.

4. Využití řešené problematiky v žurnalistice

4.1 Reportáž ze střediska pro rodinu a dítě „RaD“

Ani letos kapr „RaD“ek neuplaval

V měsíci prosinci pořádaly Sociální služby města Havířova v pořadí již třetí ročník vánoční akce pro děti a rodiče s názvem Vánoční kapr „RaD“ek. Akce se konala přímo na středisku „RaD“ ve čtvrtek 16.12. Toto středisko se zaměřuje na pomoc a práci s dětmi se zdravotním postižením, nejčastěji kombinovaným, tedy mentálním i fyzickým.

Dopoledne středisko „RaD“ uvítalo speciální třídu ze základní školy Marie Kudeříkové. Odpoledne pak postupně přicházely rodiny s dětmi. Nakonec se z akce těšilo celkem 25 zúčastněných dospělých a 12 dětí. Přítomný byl také ředitel organizace Ing. Milan Černý, který poděkoval sociálním pracovníkům za organizaci akce, rodičům za účast a také představil dárce. Ti byli letos celkem dva, a oba zástupci se akce zúčastnili. Jedním z nich byl Nadační fond Evraz, který podpořil a přispěl na projekt Pohled na svět z jiného úhlu – prostřednictvím vertikalizačních stojanů „Opice Žofka“ a „Dinosaurus“, které pomáhají dětem při pohybu. Dalším sponzorem byla Oberbank AG, pobočka Česká republika, která středisku darovala menší finanční obnos.

Po formalitách se děti mohly radovat z přichystaného programu. Připraven byl vánoční stromeček, pod kterým bylo zabaleno několik dárečků. Sociální pracovníce dětem zpívaly koledy a hrály jim při tom na kytaru. Na zahradu se pak všichni chodili dívat dokonce na samotného kapra RaD“ka, který tam plaval ve vaně. Pro děti i dospělé bylo připraveno pohoštění a každý si mohl pochutnat na vánočním cukroví domácí výroby.

„Během celého posezení panovala příjemná předvánoční atmosféra, doufáme tedy, že se všichni dobře bavili. Děti byly veselé a uvolněné, což bylo smyslem celého dne a pro nás není hezčí odměna, než jejich úsměv“, uvedla vedoucí poradenského Střediska pro rodinu a dítě paní Bohdana Herzánová.

V měsíci červenci na středisku „RaD“ probíhá obdobná tematická akce s názvem cirkus „RaD“ovan, která už se taky stala takřka tradicí. V posledním loňském ročníku se akce zúčastnilo 66 lidí. Během dne pro všechny vystoupilo divadlo Modrý slon se svými klauny, žongléry a akrobaty.

4.2 Článek o předávání cen ČAPS v Poděbradech

Havířovské pečovatelky zabodovaly i v Poděbradech

Dne 19.6.2010 se 7 členná „výprava“ z organizace Sociálních služeb města Havířova zúčastnila Společenského večera České asociace pečovatelské služby v Poděbradech. Záměrem celé akce bylo poděkovat a ocenit pracovníky v sociálních službách za jejich práci a přínos pro společnost.

Večerem přítomné hosty provázel známý moderátor, pan Hemala. Slavnostního zahájení se ujal ředitel Asociace pečovatelské služby PhDr. Kadlecem, který následně předával i ceny. V programu bylo přichystáno vystoupení místních mažoretek a některé z cen rozdávala dokonce manželka Jiřího z Poděbrad. Tohle všechno bylo přichystáno bezmála pro 200 zúčastněných, mezi kterými byli nejen pracovníci v sociálních službách se svým managementem, ale i představitelé veřejné správy, včetně vedení města Poděbrady.

Sociální služby města Havířova během večera získaly hned čtyři ceny. Jedna z pracovníků střediska Pečovatelská služba byla slavnostně oceněna jako nejlepšího pracovníka přímé terénní péče. Další tři pracovníce v sociálních službách byly vyhlášeny nejlepšími absolventkami vzdělávacího kurzu ČAPS²¹. Všichni ocenění si odnesli květiny a drobné dárky.

Ředitel organizace SSMH Ing. Milan Černý byl oceněn za dlouhodobý přínos pro pečovatelskou službu. Největší aplaus však přišel ve chvíli, kdy ředitel předal své nejlepší pečovatelce zlatý přívěšek a poděkoval jí za skvěle vykonávanou práci, kterou odvádí už od počátku fungování služby.

Po vyhlášení všech zúčastněné čekala ještě večeře a pro ty společenštější byla připravena i zábava v podobě tance. Vzhledem k tomu, že se večera zúčastnili zástupci organizací ze všech koutů republiky, byla jim všem nabídnuta možnost ubytování.

Akci, která se konala pod záštitou Mgr. Zuzany Jentschke Stocklové, radní pro oblast sociálních věcí Středočeského kraje, si všichni zúčastnění pochvalovali. „Ocenění byli ti, jež si to opravdu zaslouží, je to těžká a náročná práce, takže je třeba ji čas od času vyzdvihnout a taky je třeba, aby si naše pečovatelky oddychly a přišly na jiné myšlenky. Poděbrady jsou krásné město a vůbec celá akce se povedla, všichni jsme se skvěle bavili,“ zhodnotil večer ředitel Sociálních služeb města Havířova Ing. Milan Černý.

---

²¹ Zkratka Česká asociace pečovatelské služby.

4.3 Sloupek

Nevítaný host

Při práci s lidmi žijícími na ulici je spousta těžkostí, jeden by ale netušil, k jak komickým a absurdním situacím tady občas dochází.

Všechno začalo nečekaným zjištěním, že uživatelé Nízkoprahových služeb si s sebou na středisko občas přinesou i domácí zvířátka. Podzim je podle všeho sezonou vši šatních.

Jednoho krásného dne jedna ze zaměstnankyň přišla do práce celá rozhořčená a začala se dožadovat odškodného. A proč to? Ve svém spodním prádle si předešlého dne donesla domů z práce malou a milou vešku. Takže se není čemu divit, že slečna pracovnice požadovala náhradu škody, veška se zabydlela nejen ve spodním

prádle, ale navštívila i kus šatníku a ložní povlečení. Aby toho nebylo málo, tentýž večer slečna hostila doma rodinnou návštěvu. Kdo ale mohl tušit, že je tady někdo navíc?

Nejvíce paf z toho bylo vedení organizace, a to nejen z toho důvodu, že se na další poradě schvaloval proces deratizace, ale rozebíralo se i spodní prádlo a to, co si v něm zaměstnanci nosí domů.

Od této doby se na středisku NDC zavedla nová služba, odvšivování (můžeme předpokládat, že nejen klientů). A jaké z toho všeho plyne ponaučení? Při styku s bezdomovci chod'te zásadně bez spodního prádla

4.4 Rozhovor s ředitelem organizace Sociální služby města Havířova – Ing. Milanem Černým

Sociální služby fungují v Havířově od roku 1994, vzpomínáte ještě na začátky?

Samozřejmě, plán vzniku sociálních služeb taky byl už dlouho dobu, snažili jsme se vytvořit organizaci, která by se starala nejen o starší občany města, ale zahrnula by i další sociálně vyloučené osoby. Do vzniku organizace totiž v Havířově krátce působilo pouze „Centrum pro staré a těžce zdravotně postižené občany“, ale vzhledem ke zvyšujícím se nárokům a vůbec nutnosti a potřebě zavést organizaci, která by poskytovala širší škálu sociálních služeb, vznikla v roce 1994 organizace Sociální služby města Havířova.

V současnosti poskytujete celkem 12 registrovaných služeb, jaká byla geneze jejich vývoje?

Začínali jsme s Pečovatelskou službou, z té jsme vycházeli. Mezi první patřilo také Středisko pro rodinu a dítě. Dále nestátní zdravotnické zařízení Domácí péče. Následovalo zavedení organizované pomoci pro drogově závislé a bezdomovce. Postupně docházelo k rozšiřování, až jsme se dostali k číslu 12. Samozřejmě se měnila i struktura poskytovaných služeb, místa poskytování i personální složení. Důležité ale je, že jsme jedna z nejstabilnějších a největších organizací poskytující sociální služby v ČR.

S jakými s institucemi a společnostmi jste už za tu dobu spolupracovali?

Vzhledem k tomu že poskytujeme veřejné služby, spolupracujeme především se státními institucemi, jako je Ministerstvo práce a sociálních věcí, pak samozřejmě Odbor sociálních věcí Magistrátu města Havířova, který je našim zřizovatelem. Dále spolupracujeme s Krajským úřadem, ale i s Asociací sester a s Českou asociací pečovatelské služby. Na území města spolupracujeme také s ostatními organizacemi, které poskytují služby v sociální oblasti.

Ano, v Havířově jsou i další soukromé firmy, které poskytují obdobné služby jako vaše organizace. Jak tuto konkurenci vnímáte?

Takové podniky tady určitě jsou, byly a snad i budou. Jak už jsem říkal, my se snažíme s nimi spolupracovat. Z toho důvodu, aby obyvatelům Havířova a okolí byly zajištěny takové služby, které potřebují a žádají. Navíc ani naše kapacity nejsou schopny pokrýt celou poptávku.

Nastává často situace, že potenciální klient nemá finanční prostředky proto, aby si mohl zaplatit vaše služby?

Tato situace naštěstí nenastává často, některé z našich placených služeb tvoří finanční zátěž pro klienta, ale nikdy nepřekračují hodnotu jeho samotné příjmu. Tato skutečnost je ošetřena i ze zákona, kdy uživatel sociálních služeb musí po zaplacení například pobytových služeb zůstat alespoň 15% příjmu. Funguje i pomoc státní, v podobě příspěvků na péči a sociálních dávek. Často našim klientům finančně dopomáhají rodinní příslušníci.

Za dobu vaší existence se vzhledem k rozvoji techniky určitě zkvalitnila i péče o klienta, jaký efekt to má v praxi?

Zrovna v loňském roce jsme ve spolupráci s odborem sociálních věcí Magistrátu města Havířova, České asociace pečovatelské služby a úřadu Moravskoslezského kraje zrealizovali projekt „Využití informačních technologií v praxi pečovatelské služby Havířov“. Jedná se o čtečky čárových kódů, na které nám byla poskytnuta neinvestiční dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Jsme jedni z prvních v republice, kteří toto technologické propojení v sociální oblasti uskutečnili.

Můžete nám přiblížit, k čemu tyto elektronické čtečky slouží a jaké jsou jejich výhody?

Snižuje to administrativní náročnost a pracovníci se mohou věnovat místo tomu klientovi. Klient naopak získává přehledné vyúčtování poskytnuté péče, je mu poskytnuta přesná evidence času. Čtečky umožňují rychlou reakci na změnu potřeb klientů. A výhodné jsou také kvůli kontrole. Pro nás to znamená posílení kvality a profesionality poskytovaných služeb. Takže je to přínosné pro obě strany.

Kvalita vaší práce se odvíjí od odborného personálu. Jak to v současnosti vypadá na trhu práce? Je dostatek kvalifikovaných pracovníků a lidí s potřebným vzděláním?

Aktuálně hledáme ošetřovatelku na středisko Jesle, ale předpokládáme, že vzhledem k trvajícimu dopadu hospodářské krize na trh práce, s tím nebudeme mít větší problém. Na ředitelství nám stále chodí lidé s žádostmi o zaměstnání. Samozřejmě není v našich možnostech vyhovět všem. Naposledy se u nás výběrové řízení konalo na pozici ergoterapeuta, stávající ergoterapeutka nám totiž odešla na mateřskou dovolenou. Zájemců o toto místo bylo dost, ne všichni ale měli potřebné vzdělání, přestože jsme to výslovně požadovali. Nakonec jsme dostatečně kvalifikovanou náhradu vybrali.

Jak ovlivňují vaše fungování standardy kvality sociálních služeb?

Všichni poskytovatelé sociálních služeb jsou zavázáni k plnění standardů kvality sociálních služeb. Tyto standardy totiž v podstatě popisují, jak má vypadat kvalitní sociální služba, vznikli proto by ji zkvalitnili. Je to soubor kritérií, kterými bychom se měli řídit, nejsou to ale žádné vyhlášky nebo zákony. Smyslem je umožnit průkazným způsobem posoudit kvalitu poskytované služby. Je to dobré nejen pro klienty, ale i pro nás.

Pro tuto práci je jistě důležité neustále doplňovat vzdělávání, mimo to je to zahrnuto i do standardů kvality, absolvují vaši zaměstnanci nějaké kurzy či semináře?

Zaměstnanci v sociálních službách jsou povinni podle zákona absolvovat vzdělávání v délce 24 hodin ročně. Dohlížíme tedy na to, aby k tomuto plnění docházelo. Naši zaměstnanci absolvují odborné stáže, kurzy i semináře několikrát do roka.

Jakou úlohu sehrává ve Vaší práci Komunitní plán?

Určitě významnou, komunitní plán rozvoje sociálních služeb vznikl na území našeho města až v roce 2005. Podílely se na něm všechny rozhodující subjekty, které v oblasti této působí, což bylo přes 130 zástupců z řad poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb, odborných pracovníků i široká veřejnost. I já jsem byl u jeho vzniku. Plán, o kterém hovoříme, byl první a prozatím jediný komunitní plán rozvoje sociálních služeb ve městě Havířově. V současné době se ale začíná pracovat na novém. Komunitní plán obsahuje konkrétní cíle a opatření k řešení nepříznivých sociálních situací, ve kterých se občané ocitnou. Smyslem bylo zohlednit konkrétní místa a potřeby cílových skupin uživatelů.

Rada města Vás v tomto roce pověřila vznikem „Poradenského střediska Khamoro“, které se zaměřuje na romské obyvatelstvo. Jak daleko jste s jeho realizací?

Ano, to je pravda. Vše vzniklo na popud Evropské unie v rámci Integrovaného operačního programu. Projekt by měl být zahájen k 1.11.2011. Poradenské centrum bude poskytovat tři sociální služby: Sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi, Odborné sociální poradenství a Terénní programy. Služby budou zajišťovat 4 pracovníci. Cílovou skupinou jsou jednotlivci i rodiny s dětmi z Havířova, které potřebují pomoc a podporu při řešení obtíží spojených např. s hospodařením, bytovou situací, s výchovou dětí, s komunikací s úřady. Dále budou pracovníci klientům pomáhat s orientací v oblasti práva, financí, vzdělávání i pracovního uplatnění. Všechny služby budou bezplatné a budou poskytovány

zejména osobám žijícím v sociálně vyloučené romské lokalitě Havířov – Šumbark, zde se středisko bude také nacházet a jeho hlavním cílem je tedy snížit toto sociální vyloučení.

Máte ještě nějaké další plány? Jaké jsou vaše vize pro nejbližší budoucnost?

Prioritní a aktuální je určitě listopadové zahájení projektu Khamoro. V téhle otázce doufáme, že vše proběhne podle plánu a realizace bude bez problému. Dále v tomto roce plánujeme opětovné otevření střediska Jeslí v městské části Šumbark. Z důvodu nedostatku dětí bylo do odvolání uzavřeno, dětí totiž opět přibývá a Jesle na Edisonově už mají přeplněnou kapacitu.

Děkuji za rozhovor a přeji Vám hodně štěstí, ať se Vám stále daří v tom, co děláte, ale zároveň doufám, že budete mít co nejméně klientů...

(smích) Děkujeme, to by pak znamenalo málo sociálně vyloučených obyvatel, to bych si samozřejmě také přál, ale lidé bez domova, hendikepovaní a zejména staří tady vždy byli a budou, naší povinností je zajistit jim potřebnou a dostatečnou péči.

Vlastní foto: Ing. Milan Černý, ředitel SSMH

4.5 Anketa o organizaci Sociální služby města Havířova s občany města²²

- 1) Víte o organizaci Sociální služby města Havířova? A jak jste se o ní dozvěděli?
- 2) Víte jaké služby tato organizace nabízí?
- 3) Jakou další službu sociálně zaměřenou byste ještě v Havířově uvítali?
- 4) Ocitli jste se někdy v situaci, kdy jste služeb organizace byli nuceni využít?
Popřípadě: Znáte někoho, kdo služeb organizace využívá?
- 5) Byli jste s užíváním služby spokojeni?
Popřípadě: Byl uživatel se službou spokojen?
- 6) Využívá někdo ve vašem okolí sociálních služeb jiných organizací než SSMH?

Eva, 64 let, důchodce

- 1) Ano, protože tam pracuje moje dcera.
Ale o organizaci jsem se dozvěděla až díky ní.
- 2) Vím akorát o pomoci pro seniory a postižené.
- 3) O tom jsem nepřemýšlela.
- 4) Ne, prozatím jsem je nepotřebovala, ale můj bratr služeb SSMH v minulosti využíval.
- 5) Ano, byla jsem velmi spokojená.
- 6) Ne přímo známí, ale vím o lidech využívajících Armádu spásy v Havířově.

Petr, 48 let, učitel

- 1) Ano, o této organizaci vím. Nejspíš z internetu.
- 2) Vím, že se zaměřuje na seniory, hendikepované.
Poskytují i rozvoz jídel.
- 3) Mohlo by se ve městě vybudovat více domovů pro důchodce. Aktivizační činnosti, zapojení do života.
- 4) Já doposud ne. Ale znám pár lidí, kteří služeb využívají. Zejména dovozu obědů.
- 5) Ano, co vím, tak spokojeni byli.
- 6) Ne, neznám nikoho takového.

²² Fotografie použité v části „Anketa“ byly pořízeny výhradně pro účely této práce.

Lenka, 48 let, nezaměstnaná

- 1) Samozřejmě, zajímám se totiž o sociální problematiku.
- 2) Jejich služby znám, studovala jsem je na internetu.
- 3) Mohlo by vzniknout nějaké zařízení pro „ležáky“, přijde mi, že je jich tu málo a lidí, co by tohle zařízení potřebovali zase dost.
- 4) Já ne, rodiče kamarádky využívali donášek oběda.
- 5) Se službou ano, ale s kvalitou stravy už tolik ne.
- 6) Neznám, ale často vídám ve městě auta Hestia.

Filip, 32 let, bankovní úředník

- 1) Ano vím, jeden ze členů rodiny totiž služeb SSMH využívá.
- 2) Ošetrovatelská a domácí péče.
- 3) Někou bezpečnostní službu pro starší lidi, aby se nestávalo, že jsou tak často okradeni přímo v jejich bytech. Třeba by někdo za nimi občas mohl docházet a kontrolovat jestli je vše v pořádku. Přednostně by to měla být starost rodiny, ale když jsou sami...
- 4) Osobně jsem služby nevyužil, ale jak už jsem uvedl, služeb využívá člen rodiny.
- 5) Myslím si, že ano. Neměl žádné velké výhrady.
- 6) V současnosti nevím, ale ještě nedávno se jednalo o firmu Hestia.

Nikol, 22 let, studentka

- 1) Ano a dozvěděla jsem se o nich z katalogu Sociálních služeb ve městě Havířově.
- 2) Nabízejí jich hodně, mezi některé patří např. pečovatelské služby, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, azylové domy, sociální rehabilitace...
- 3) Mám za to, že služby jsou dostatečné.
- 4) Ne a ani neznám nikoho.
- 5) -
- 6) Nevím o nikom.

Iveta, 34 let, na mateřské dovolené

- 1) Konkrétně o této organizaci slyším poprvé, ale předpokládala jsem, že město takové služby lidem v našem městě zajišťuje.
- 2) To netuším, asi domovy důchodců, nebo pečovatelské domy.
- 3) Nevím, snad tu máme všechno, co potřebujeme.
- 4) Ne a asi ani nikoho neznám.
- 5) -
- 6) Známa byla v azylovém domě pro matky a děti.

Pavel, 42 let, zdravotně hendikepovaný

- 1) SSmH znám, jsem jejich klientem.
- 2) Zním všechny jejich služby.
- 3) Ne rozšířit počet, ale zvednou kapacity a třeba i ještě více zkvalitnit péči.
- 4) V této situaci jsem a jak už jsem řekl, jejich služeb využívám.
- 5) Jsem s nimi spokojený, kdyby ne, snažil bych se zařídit jinak.
- 6) Například sdružení Podané ruce se službou osobní asistence.

5. Závěr

V bakalářské práci jsme se zaměřili na vybranou příspěvkovou organizaci poskytující služby sociální pomoci na území Statutárního města Havířova, s názvem Sociální služby města Havířova. Záměrem práce bylo objasnění problematiky poskytování sociálních služeb v České republice a na to navázat analýzou vybrané organizace. Teoretické znalosti získané z prvních kapitol, pak bylo třeba zhodnotit v části nazvané Využití řešené problematiky v médiích, jejíž součástí je několik vybraných žurnalistických žánrů.

Sociální služby města Havířova, jakožto organizace zřízená Statutárním městem Havířov, nabízejí občanům širokou škálu služeb. Zaměřují se na lidi zdravotně hendikepované, staré občany, drogově závislé, lidi bez domova, na děti i dospělé. Celkem organizace poskytuje 12 registrovaných sociálních služeb a 3 nestátní zdravotnická zařízení. V práci byly identifikovány veškeré poskytované služby, nahlédly jsme také do statistických ukazatelů z roku 2010, které dokazují využití nabízených služeb a na zájem ze strany klientů. Samostatná subkapitola byla věnována způsobu financování konkrétní příspěvkové organizace.

Zjištění při rozboru zdrojů financování bylo takové, že organizace z největší části hospodaří s prostředky svého zřizovatele (až z 82 %), tedy prostředky Statutárního města Havířova. Sociální služby města Havířova však nepokrývají své náklady na provozní činnost pouze z prostředků města, nýbrž i pomocí účelových dotací z MPSV. Dále pak organizace disponuje také s jinými zdroji, mezi které patří například dotace z nadačního fondu Evraz, a další.

Za cíl mé práce jsem si stanovila rozebrat činnost konkrétní organizace poskytující sociální služby v návaznosti na fungování sociálních služeb v České republice.

Dle mého názoru organizace poskytuje své služby v dostatečné kvalitě, jak bylo možné ověřit za pomoci ankety, a zejména v dostatečné míře, jelikož se jedná o jednu z největších organizací poskytující služby sociálního charakteru, co do počtu nabízených zařízení na území republiky. Také zájem o jejich služby je vysoký, o čemž svědčí i naplněné kapacity, jak je možné sledovat ze zmíněných statistických hodnot.

Informace pro vypracování této práce byly získány z odborné literatury, české legislativy, veřejných publikací, internetových stránek a materiálu příspěvkové organizace Sociální služby města Havířova.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

ČERMÁKOVÁ, Kristýna; JOHNOVÁ, Milena. Zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe. 1. vyd. Praha : MPSV, 2003. 111 s. ISBN 80-66552-66-7.

ČESKO. Sociální zabezpečení 2010. Ostrava : Sagit, 2010. 288 s. ISBN 978-80-7208-794-5.

FRANCOVÁ, Hana; NOVOTNÝ, Aleš. *Sociální politika v základech*. 1. vyd. Praha : Triton, 2008. 315 s. ISBN 978-80-7387-125-3.

HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava : Optys, 2007. 207 s. ISBN 80-85819-60-0

HANUŠ, Petr. *Sociální služby v novém*. 1. vyd. Praha : Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007. 32 s. ISBN 978-80-86997-30-6.

KOZLOVÁ, Lucie. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha : Triton, 2005. 79 s. ISBN 80-7254-662-7.

KRÁLOVÁ, Jarmila. *Sociální služby a příspěvek na péči 2009/2010*. 3 vyd. Olomouc : ANAG, 2009. 422 s. ISBN 978-80-7263-559-7

KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 5. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4

MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby*. 1 vyd. Praha : Portál, s.r.o., 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9

MPSV. *Standardy kvality sociálních služeb*. 1. vyd. Praha : MPSV, 2002. 24 s. ISBN 80-86552-23-3

PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6

PRŮŠA, Ladislav. *Sociální politika v sídlech a regionech*. 1 vyd. Praha : VŠE, 1997. 157 s. ISBN 80-709-308-2

TOMEŠ, Igor. *Sociální správa*. 2. vyd.. Praha : Portál, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7367-483-0

Internetové zdroje

Otázky a odpovědi k zákonu o č.108/2006 Sb., o sociálních službách [online]. [cit.28.3.2011]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2974/otazky_odpovedi_22-rev3.pdf>

Demografické údaje obce [online]. [cit. 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/>>

Raná péče [online]. 2009. [cit. 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.ranapece.cz/index.php/cs/rana-pee.html>>

Sociální pracovník [online]. 2007. [citováno 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <<http://socialnirevue.cz/item/socialni-pracovnik-a-pracovnik-v-socialnich-sluzbach>>. ISSN 1801-6790.

Sociální služby [online]. [cit. 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/9>>

Sociální služby města Havířova [online]. [cit. 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <www.ssmh.cz>

Stručný průvodce zákonem o sociálních službách. [online]. 2007. [cit. 28.3.2011]. Dostupné z WWW: <http://verejna-sprava.kr.moravskoslezsky.cz/assets/soc/soc_0004_p04.pdf>

Právní předpisy

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 106/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Ostatní zdroje

Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010: 2010. Sociální služby města Havířova, Havířov: Sociální služby města Havířova ČR, 2011. 96 s.

Integrovaný plán rozvoje statutárního města Havířova pro období 2007 – 2013: 2007. Statutární město Havířov, Havířov: Statutární město Havířov ČR, 2007.

Seznam zkratek

CDP	Centrum drogové pomoci
CP	Centrum prevence
ČAPS	Česká asociace pečovatelské služby
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
KÚ	Krajský úřad
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NDC	Nízkoprahové denní centrum
PO	Příspěvková organizace
PS	Pečovatelská služba
RaD	Středisko pro rodinu a dítě
RP	Respitní péče
SSMH	Sociální služby města Havířova
ÚMH	Úřad města Havířova

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 3.1: Dotace poskytnuté z rozpočtu MPSV pro rok 2010

Graf č. 2.1: Členění sociálních služeb dle Zákona o sociálních službách

Graf č. 3.1: Procentuální zastoupení příspěvků na provoz s ohledem na zdroj v roce 2010

Graf č. 3.2: Tržby z prodeje služeb (popř. výrobků) organizace SSMH

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. května 2011

.....
Petra Chomová

Adresa trvalého pobytu:

Na Nábřeží 12/19, 736 01 Havířov

Seznam příloh

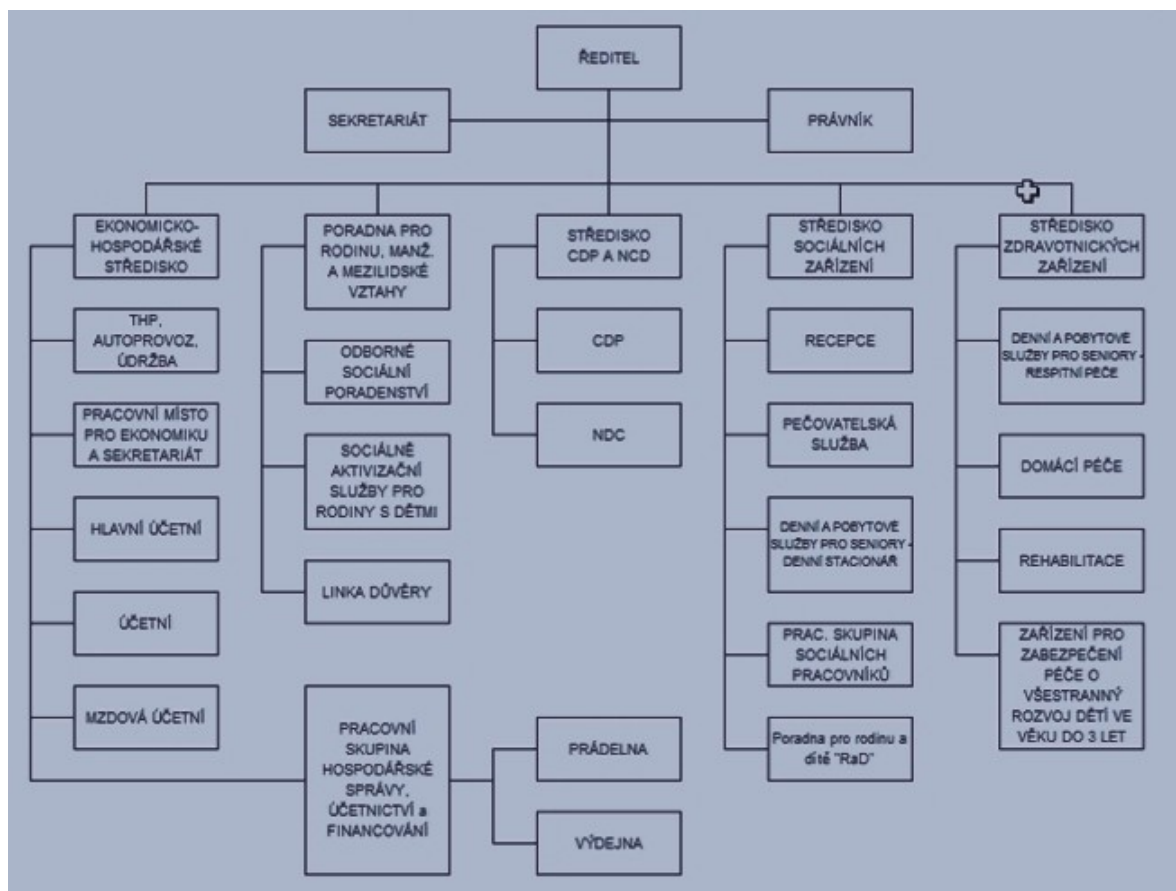
Příloha č. 1: Organizační schéma struktury PO SSMH

Příloha č. 2: Ceníky služeb za jednotlivé poskytované služby organizace SSMH

Příloha č. 3: Demografická analýza města Havířova

Přílohy

Příloha č. 1: Organizační schéma struktury PO SSMH

Zdroj: [online] Dostupný z WWW: <<http://ssmh.cz/index.php?kategorie=1&clanek=11>>. [cit. 28.3.2011]

Příloha č. 2: Ceníky služeb za jednotlivé poskytované služby organizace²³

Výše úhrady za Pečovatelské služby

Pečovatelské návštěvy u klientů jsou rozlišeny dle časového rozsahu:

typ 1 rozsah do 30 min.	45 Kč/úkon
typ 2 rozsah do 45 min.	70 Kč/úkon
typ 3 rozsah do 60 min.	95 Kč/úkon

Základní úkony v přímé péči	Cena
pomoc při běžných úkonech osobní hygieny	100,- Kč/hod
pomoc při základní péči o vlasy a nehty	100,- Kč/hod
pomoc při použití WC	100,- Kč/hod
pomoc při oblékání a svlékání	100,- Kč/hod
pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík	100,- Kč/hod
pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu	100,- Kč/hod
příprava jídla a pití, či pomoc při podávání jídla a pití	100,- Kč/hod
pomoc a podpora při podávání jídla (při podání oběda)	100,- Kč/hod
pomoc při zajištění chodu domácnosti, běžný úklid	100,- Kč/hod
praní a žehlení prádla včetně jeho drobné úpravy	50,- Kč/kg
pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti	100,- Kč/hod
údržba domácích spotřebičů	100,- Kč/hod
vynesení odpadků	25,- Kč/úkon
doprovod dětí do školního zařízení, k lékaři a zpět	100,- Kč/hod
doprovod dospělých do zaměstnání, k lékaři, na úřady	100,- Kč/hod
nutné pochůzky	40,- Kč/úkon
běžný nákup	50,- Kč/úkon
velký nákup, nákup ošacení, či vybavení domácnosti	100,- Kč/úkon
mytí nádobí	100,- Kč/úkon
podání jídla v jídelně PS	10,- Kč/úkon
dovoz nebo donáška teplého jídla vč. dietního stravov.	14,- Kč/úkon
dovoz oběda obyvatelům DPS	10,- Kč/úkon
donáška vody, topení v kamnech, údržba topení	100,- Kč/hod
příprava a podání léků sestrou v domácnosti	42,- Kč/úkon

Fakultativní úkony		Cena
koupel v koupacím lůžku		250,- Kč/úkon
ošetřovatelská návštěva	30 minut	111,- Kč
	45 minut	155,- Kč
	60 minut	198,- Kč
konzultace zdravotního stavu s odborným lékařem		116,- Kč/úkon
odběr biologického materiálu		71,- Kč/úkon
doprava vozidlem (vč. mzdy řidiče 104,- Kč/hod)		39,- Kč/km
pronájem termonosiče		30,- Kč

²³ Zdroj: Zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření příspěvkové organizace za rok 2010.

Výše úhrady za Respitní péči

Ubytování	Cena
jednolůžkový pokoj	180,- Kč/den
dvojložkový pokoj	160,- Kč/den

Péče	
Úhrada za péči je stanovena v závislosti na přiznaném příspěvku na péči a jeho výši:	
bez příspěvku	65,- Kč/den
příspěvek ve výši 2 000,- Kč	65,- Kč/den
příspěvek ve výši 4 000,- Kč	130,- Kč/den
příspěvek ve výši 8 000,- Kč	265,- Kč/den
příspěvek ve výši 12 000,- Kč	400,- Kč/den

Výše úhrady za službu Domácí péče

Základní úkony v péči	Cena
koupel v koupacím lůžku	280,- Kč/úkon
ošetřovatelská návštěva v délce 30 minut	130,- Kč/úkon
ošetřovatelská návštěva v délce 45 minut	180,- Kč/úkon
ošetřovatelská návštěva v délce 60 minut	230,- Kč/úkon
aplikace léčiv	75,- Kč/úkon
příprava a podání léků sestrou v domácnosti	50,- Kč/úkon
příprava a podání léků do zásobníku	40,- Kč/úkon
konzultace zdrav. stavu s odborným lékařem	130,- Kč/úkon
odběr biologického materiálu	80,- Kč/úkon

Výše úhrady za službu Rehabilitace

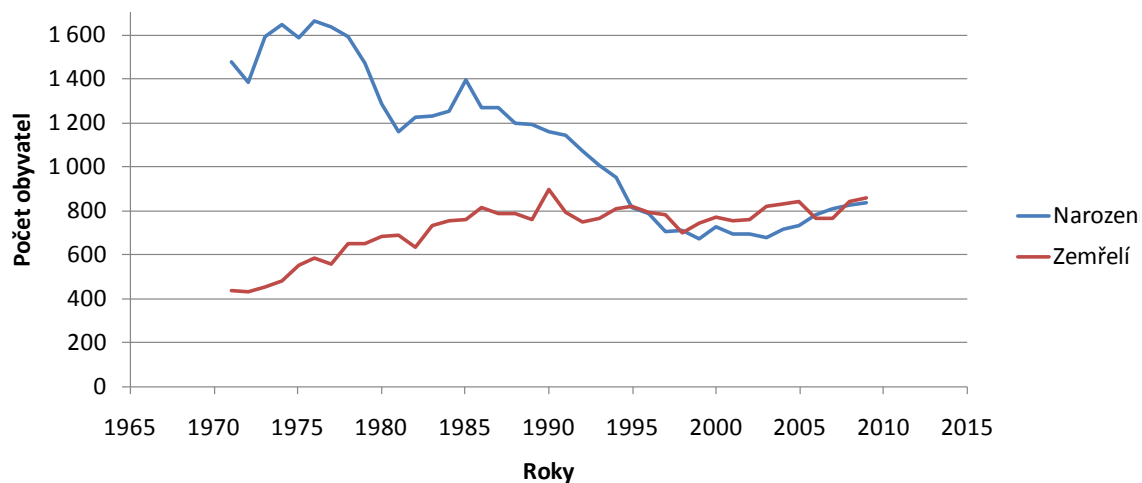
Základní úkony v péči	Cena
částečná masáž zad	85,- Kč
masáž zad	150,- Kč
masáž končetiny	85,- Kč
aplikace parafínu	80,- Kč
perličková koupel podvodní	155,- Kč
perličková koupel podvodní se zábalem	170,- Kč
vířivá koupel horních končetin	90,- Kč
vířivá koupel dolních končetin	100,- Kč

Výše úhrady za Jesle

	Cena
Při příjmu rodiny v předchozím kalendářním čtvrtletí:	
do výše 1,0 násobku životního minima	300,- Kč/měsíc
od výše 1,5 život. mín. do 2,25 násobku život. minima	600,- Kč/měsíc
vyšší než 2,25 životního minima	1 100,- Kč/měsíc
Jednorázové umístění dítěte v jeslích	50,- Kč/hod
Pobyty po dobu 5 dní	110,- Kč/den
Děti rodičů s trvalým bydlištěm mimo Havířov	200,- Kč/den

Příloha č. 3: Demografická analýza města Havířova

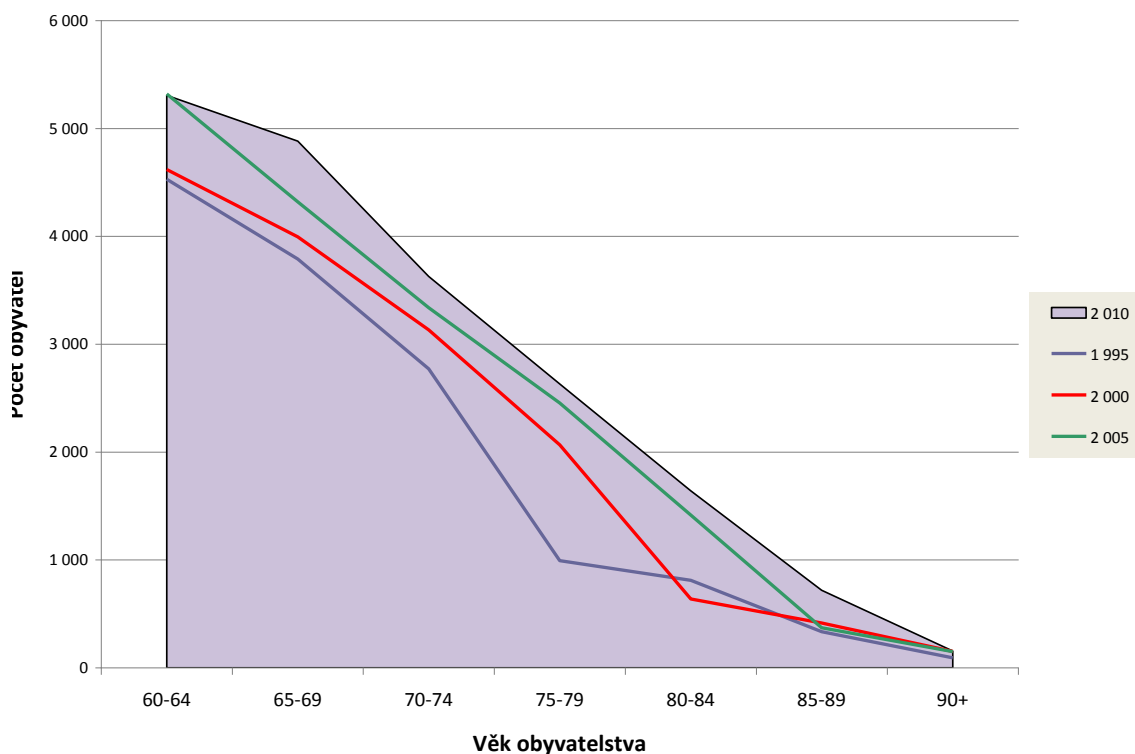
Graf vývoje počtu narozených a zemřelých obyvatel města Havířova od r. 1970 do r. 2010

Zdroj: ČSÚ, Běžná evidence obyvatelstva, stav k 1.1.2010. Vlastní zpracování.

Od roku 1996 je v Havířově evidováno více zemřelých obyvatel, než narozených. Havířov zaznamenává odliv mladých občanů a také málo početné rodiny. To signalizuje nutnost poskytování sociálních služeb. Další graf ukazuje, že se ve městě zvyšuje v posledních 10 letech počet obyvatel starších 60 let, to dokládá stárnutí obyvatelstva města.

Graf vývoje věkové struktury obyvatel města od 60 let a více od r. 1995 do r. 2010

Zdroj: ČSÚ, Běžná evidence obyvatelstva, stav k 1.1.2010. Vlastní zpracování.